PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 216 (12.541) Trst, sobota, 13. septembra 19

TRST
P 559
linije)
1
723
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P. 132
8554 AA
60100200

Obisk predsednika SZDL Slovenije pri Slovencih v Italiji

Srečanji s slovensko enotno delegacijo v Trstu in z zastopstvom SKGZ v Gorici

BOGO SAMSA - MARKO MARINČIČ

TRST, GORICA — Novoizvoljeni predsednik Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Jože Smole in podpredsednik Ciril Zlobec sta včeraj obiskala predstavnike slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Obisk se je pričel z vljudnostnim sprejemom pri pomočniku odnostnega vladnega generalnega komisarja — pri predstavniku rimskih oblasti. Na konzulatu je sledil obsežen in poglobljen razgovor s Slovensko enotno delegacijo.

Po uvodnem pozdravu generalnega konzula Draga Mirošiča je predsednik Smole poudaril, da je SZDL še posebej zadolžena in odgovorna za poglabljanje stikov z manjšino in za reševanje problemov. Predsedstvo je izdelalo izredno odmevni dokument o skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ki je v jugoslovanskem prostoru dosegel precejšnji enotnost.

Predstavniki enotne delegacije so obrazložili nekatere osnovne probleme manjšine in pri tem izhajali iz neugodnega političnega ozračja, ki prihaja do izraza v zadnjem času predvsem v Trstu.

Deklarativno se sicer večina strank izjavlja za globalni zaščitni zakon, dejansko pa prihaja do velikih težav in je rimsko zavlačevanje pogojeno z lokalnimi negativnimi stališči. Seveda je tudi globalna zaščita proces, ki pomeni dolgotrajni boj za dosego pravic in za uveljavljanje manjšine.

Izražena je bila zaskrbljenost zaradi stalnega asimilacijskega procesa in kažejo raziskave, da se v vsaki

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Iz... D... in Zaharov

MOSKVA, WASHINGTON - Sovjetska in ameriška diplomacija sta po dolgih naporih dosegli prvi in še krhki sporazum o aferi Daniloff - Zaharov, ki je močno skalila odnose med velesilama. Včeraj so v Moskvi izročili dopisnika revije »US News and World Report« Nicholasa Daniloffa ameriškim diplomatskim predstavnikom, istočasno pa so v New Yorku izpustili iz zapora bivšega sovjetskega uradnika pri OZN Genadija Zaharova in ga izročili predstavnikom SZ. Toda nihče od njiju se še ne sme vrniti domov. Ostati bosta morala na razpolago sovjetskim odnosno ameriških sodnim oblastem, kajti oba sta še vedno formalno obtožena vohunstva in ju čaka proces,

Ameriški državni tajnik Shulz je ob izročitvi Daniloffa izjavil, da zadeva ni še zadovoljivo rešena. Prvi sporazum je vsekakor odstranil vprašaj, ki je visel nad napovedanim sestankom Shultz - Ševardnadze 19. in 20. t. m. v Washingtonu.

V odnose med Vzhodom in Zahodom se vpleta tudi Italija. V teku so pogajanja, da bi voditelj SZ Gorbačov uradno obiskal Rim to jesen.

Sestanek Mubarak-Peres brez vidnejših rezultatov

ALEKSANDRIJA — Sestanek med Mubarakom in Peresom se je končal tako kakor je bilo pričakovati. Ustvaril je podlago za dejavnejše odnose med državama in v tem okviru je bil za novega veleposlanika Egipta v Tel Avivu imenovan doslejšnji odpravnik poslov Mahmud Basjuni, ni pa premaknil s slepega tira palestinskega problema, ki bistveno pogojuje rešitev bližnjevzhodne krize. Skupno poročilo o srečanju navaja sporazum o Tabi kot vzor za razreševanje mednarodnih ozemeljskih sporov in vabi vse zainteresirane, naj v letu 1987 s pogajanji dosežejo »globalni mir« in poravnavo palestinske problematike »v vseh njenih vidikih«, ne vsebuje pa podrobnosti glede sklicanja zadevne mednarodne konference. Izrael pač noče za pogajalno mizo predstavnikov PLO in tudi ne sovjetske delegacije, dokler Moskva ne uredi vprašanja Židov na lastnih tleh in ne normalizira diplomatskih odnosov s Tel Avivom.

Spet atentat v Parizu

PARIZ — Bližnjevzhodni teroristi so včeraj zagrešili nov krvav atentat v Parizu, točneje v njegovem modernem satelitskem mestu »La Defense«. Peklenski stroj so nastavili v bar neke veleblagovnice. Počil je ob 12.30, ko je bil bar nartpan, in ranil 41 ljudi, 2 posebno hudo.

Do atentata je prišlo štiri dni po tistem na pariškem županstvu, ki je terjal eno smrtno žrtev in 18 ranjencev. Odgovornost za novo teroristično dejanje so najprej prevzeli »Partizani pravice in svobode« v Bejrutu, nato pa še »Odbor za solidarnost s političnimi jetniki iz Arabije in z Bližnjega vzhoda«.

Ob prisotnosti uglednih gostov z obeh strani meje

Uradni začetek kmetijskih dnevov priznanje delu domačih kmetov

DOLINA — *Z uvodnim govorom občinskega odbornika Borisa Mihaliča so se včeraj začeli v Boljuncu četrti Kmetijski dnevi, ki jih prireja dolinska občina s pokroviteljstvom Dežele, Kraške gorske skupnosti, Tržaške pokrajine in Trgovinske zbornice. Pozdrave so prireditvi prinesli župan Edvin Švab, predsednik TZ Tombesi, predsednik ZZS Frelih in predsednik KGS Budin, med uglednimi gosti pa so bili še (prvič) tržaški škof Bellomi, predsednik SZDL Slovenije Smole, podprefekt Mazzurco, jugoslovanski generalni konzul Mirošič in avstrijski Klein, pokrajinski odbornik Harej in župani okoliških občin.*

Prireditev se je nato začela z zanimivo okroglo mizo o »Ovrednotenju teritorija in upravljanju jusarskih zemljišč« na zelo visoki strokovni ravni, ki jo je vodil predsednik KGS Miloš Budin.

NA 4. IN 5. STRANI

Palermo še naprej buri nogometni svet in politike

□

KOŠARKA: Turnir Alpe Adria

Danes in jutri finalni del v Gorici

NA 10. STRANI

Obrazložitev PSI glede prestopa dveh svetovalcev KPI v Tržiču

TRŽIČ — Prestop komunistov bivšega podžupana Sergia Marina in bivšega odbornika na tržiški občini Gianfranca De Marchija k socialistom so na tiskovni konferenci v četrtek obrazložili najvišji predstavniki posoške in deželne federacije PSI in član vsedržavnega vodstva stranke, poslanec Francesco De Carli. Najprej sta sama Marin in De Marchi poudarila, da sta pristopila k stranki, »ki se je vedno zavzemala na vladni ravni za krajevne avtonomije, v Tržiču pa še posebej za pravilno upravljanje teritorija, izboljšanje okolja, razvoj novih gospodarskih dejavnosti ter za obrambo zaposlitve«.

Deželni tajnik PSI Trombetta je naglasil, da »pristop obeh občinskih svetovalcev dokazuje krepitev vloge socialistov na Goriškem ter jalovost poskusov, da bi jih v nekaterih upravnih okoljih izolirali«. Poslanec De Carli je zatrdil, da je »smoter, h kateremu je treba težiti, razvoj PSI kot stranke, ki je živa, razpredena v vseh slojih družbe in sposobna pritegniti pozornost vseh sil, ki si prizadevajo za preobrazbo«. Pristop obeh bivših komunističnih svetovalcev je tolmačil kot dokaz dejstva, da »se je PSI v Tržiču pokazal kot stranka, ki je hotela spoznati in zastopati želje najobčutljivejših plasti volivcev«.

Tiskovno konferenco je sklenil pokrajinski tajnik PSI za Goriško Luigi Blasig, ki je opozoril, da »sta oba svetovalca že v preteklosti odgovorno in pozitivno sodelovala na občinski ravni s socialisti, in predstavljata pomemben element za krepitev socialističnega območja, ki je vedno bolj stržen vsake akcije za oživitev posoškega področja«.

Ameriški parlament za ostre sankcije proti Južni Afriki

WASHINGTON — Ameriški kongres je z veliko večino glasov odobril zakonski osnutek, ki predvideva mnogo ostrejše sankcije proti južnoafriškemu režimu od tistih, ki jih je predlagal Reagan. Gre za popolno ukinitev naložb ZDA v tej državi, za izdatno omejitev trgovinskih poslov z njo in za črtanje vseh letalskih zvez z »republiko apartheida«. Osnutek mora zdaj podpisati seveda še Reagan, ki ima pravico veta, vendar lahko Kongres slednjega z dvotretjinsko večino izniči. Osnutek omogoča odpravo sankcij v primeru, ko bi Botha izpustil iz ječe vodjo temnopoltih domoljubov Mandelo in začel pogajanja za odpravo apartheida. Osnutek je podprla tudi katoliška Cerkev.

Iranska raketa zadela Bagdad ubila 21 in ranila 81 civilistov

BAGDAD — Iranska vojska je včeraj ponoči z raketnim izstrelkom napadla iraško glavno mesto Bagdad. Raketa je zadela gosto obljudeno stanovanjsko četrt in ubila 21 ter ranila 81 civilistov, razen tega pa uničila 12 stavb in poškodovala drugih 17, razdejala okrog 20 trgovin in uničila 17 avtov. Iraško vojaško poveljstvo je napovedalo povračilni ukrep.

● Predsednik SZDL

NADALJEVANJE S 1. STRANI

generaciji izgubi dobra petina otrok slovenskih staršev, k čemur je treba še dodati demografsko usihanje manjšine.

Vendar so bile prisotne tudi nekatere pozitivne ocene in predvsem gospodarski razvoj manjšine in uspešni napori Slovencev videmske pokrajine, ki jim je uspelo ustvariti pričetke lastnega, za sedaj zasebnega, šolstva, z ustanavljanjem otroških vrtcev, otvoritvijo prvega razreda osnovne šole in drugimi šolskimi strukturami.

V razpravi je bila še posebej poudarjena važnost dokumenta o enotnem slovenskem kulturnem prostoru, ki pomeni novo nacionalno platformo zgrajeno v izredno demokratičnem, modernem in odprtem duhu in ki ga preveva zelo dosleden odnos do manjšin. Govor je bil o nekaterih negativnih primerih ocen manjšinske problematike, ki so prišle do izraza sicer osamljeno na kongresu Zveze komunistov Jugoslavije in kasneje v tisku. To so bili negativni posegi, ki pa so sprožili dokumentiran in znanstveno poglobljen pozitivni odgovor, ki temelji na širšem razmišljanju o narodnostnem vprašanju in narodnostnih odnosih na splošno in seveda tudi o problemih manjšin in njih zaščite.

Govor je bil tudi o stikih mladine iz matične domovine z našimi mladimi generacijami in o nekaterih gospodarskih vprašanjih.

V zaključku je predsednik Smole poudaril izreden pomen podpore celotne jugoslovanske federacije prizadevanjem Slovencev v Italiji za njih globalno zaščito in pozdravil napore Slovencev v Italiji, da opozore in pojasnijo svoj položaj v vseh jugoslovanskih republikah in pokrajinah. Poudaril je tudi nujnost naporov, da se o Slovencih v zamejstvu preko sredstev obveščanja obvesti vsa jugoslovanska javnost in končno zagotovil nemoten nadaljnji razvoj odprte meje.

Na sestanku je bil še govor o proslavi Trubarja in o pripravah proslave Gregorčiča.

Predstavnika SZDL sta obiskala tudi Goriško. V Gorici sta se sestala z delegacijo SKGZ, v kateri so ob predsedniku Racetu in tajniku Udoviču bili predstavniki treh teritorialnih odborov. Poročilo o razgovoru, ki mu je po kosilu sledil še ogled prostorov podjetja Mipot v Krminu objavljamo na 8. strani.

□ RIM — Sindikat zdravnikov, ki delajo v bolnišnicah, je včeraj proglasil novo tridnevno stavko, od 24. do 26. septembra, v podporo njihovih profesionalnih zahtevkov. Gre za prilagoditev plač.

Govor predsednika vlade na mednarodnem velesejmu v Bariju

Craxi optimistično o razvoju gospodarstva Zelo ostra zavrnitev Gadafijevih groženj

RIM — Bettino Craxi je opozoril politike in parlamentarce, da so poletne počitnice mimo, javno mnenje pa pozval, naj zaupa v to vlado, ki z velikimi koraki pelje državo iz gospodarske in družbene krize. Ministrski predsednik je tudi letos izkoristil otvoritev mednarodnega sejma v Bariju in s prestižne govorniške tribune v optimističnem tonu, ki je zanj značilen, orisal gospodarski položaj v državi in nove razvojne smernice italijanske ekonomije. Craxi, ki je v Bariju ostro napadel Gadafija in njegovo pustolovsko politiko na mednarodnem prizorišču, je bil videti zelo prepričan v svoje trditve in v svoja stališča ter še zdaleč ni dal vtisa človeka, ki bi moral marca odstopiti. Prav nasprotno. Njegov govor je izpadel kot slavospev stabilnosti in učinkovitemu vladanju, brez vsakršnega namiga na poletno vladno krizo in na politični sporazum s krščansko demokracijo, ki ga Craxi ni omenil niti »med vrsticami«.

Predsednik vlade je uvodoma napadel vse »katastrofiste in pesimiste«, ki so v preteklosti črno obarvali italijansko gospodarstvo in njegove možnosti za premostitev krize ter v tem okviru natrosil celo vrsto spodbudnih podatkov. Na prvo mesto je govornik postavil zajezitev inflacije in izrazil upanje, da bo vladi, z novim finančnim zakonom, uspelo pripeljati inflacijo na pet odstotkov, pri čemer pa bo treba na vsak način skrčiti ogromni primanjkljaj državnih blagajn. Italija ni se dosegla gospodarske ravni industrijsko razvitih zahodnih držav, je podčrtal Craxi, nedavne raziskave strokovnih ustanov pa kažejo, da je na dobri poti. To dokazuje, da je bilo opravljeno koristno in potrebno delo, za dosego teh ciljev pa je nujno potrebna politična stabilnost, ki bo omogočila odgovornim učinkovito delo.

Craxi je v Bariju govoril skoraj izključno o sončnih straneh državnega gospodarstva, medtem ko se je spretno izognil njegovim kroničnim težavam, začenši z brezposelnostjo, ki ostaja še vedno v odstotkih med najvišjimi v Evropi. Precej površno je omenil potrebo po koreniti reformi zastarelih državnih inštitucij, medtem ko se je nekoliko temeljiteje zaustavil le pri perečih ekonomskih in socialnih problemih Juga, do katerih je velesejem v Bariju od vedno zelo pozoren. Govornik je obljubil nova delovna mesta v manj razvitih deželah južno od Rima in gradnjo novih industrijskih objektov ter pomembnih javnih struktur, ki naj bi nekoliko omilile velike razlike med severnim in južnim delom države.

Ministrski predsednik je v nadaljevanju zelo ostro obsodil nedavne teroristične izpade v svetu ter se zavzel za učinkovito mednarodno sodelovanje proti prevratništvu, ki grozi sožitju med narodi. Italija bo vodila brezkompromisni boj proti terorizmu, po drugi strani pa bo še dalje vztrajala pri iskanju miroljubne in politične rešitve vseh odprtih mednarodnih problemov, med katerimi prednjači nerešeno palestinsko vprašanje. To jasno pomeni, da Rim odločno odklanja nasilne odgovore na teroristične podvige. Craxi je bil zelo oster do libijskega voditelja Gadafija in do njegovega napadalnega govora na nedavnem vrhu neuvrščenih držav v Harareju. Libijski voditelj se je na konferenci bahal, da je z raketami uničil otok Lampeduso, je podčrtal predsednik vlade, če bi se to res zgodilo, pa sam Gadafi najbolje ve, da sedaj ne bi bil več na svojem mestu.

SANDOR TENCE

Jugoslavija letos častni gost na mednarodnem sejmu v Bariju

RIM — *Jugoslavija bo častni gost na velikem mednarodnem velesejmu v Bariju, ki praznuje letos petdeset let obstoja. Sosednja država je doslej sodelovala na vseh povojnih izvedbah te pomembne gospodarske prireditve, najprej v sodelovanju z drugimi sredozemskimi državami, zadnja leta pa s svojim samostojnim paviljonom, ki je letos posebno bogat in zanimiv. Krajevna velesejemska ustanova vzdržuje že vrsto let plodne stike z velesejmom v Budvi, ki ga je beograjska zveza vlada pooblastila, da lahko zastopa v Bariju vse jugoslovanske firme, ki se želijo predstaviti na italijanskem tržišču. Isto velja za velesejemsko ustanovo glavnega mesta Apulije,*

Jugoslovansko prisotnost v Bariju bodo spremljale številne pobude, ki bodo dosegle višek v četrtek, 18. septembra, ko bo na sporedu uradni Dan Jugoslavije. Dan prej se bodo na velesejmu predstavile jugoslovanske živilske in kmetijske industrije, v torek, 16. septembra, pa bodo obiskali Bari operaterji lesne industrije, ki je posebno aktivna na italijanskem tržišču. Levji delež pa bo pripadal vsekakor turističnim operaterjem, ki bodo v okviru velesejma predstavili jugoslovansko turistično ponudbo za prihodnjo sezono.

Mesto Bari se je v zadnjih letih razvilo v pomembno središče za italijansko-jugoslovansko gospodarsko sodeolvanje, ki ima tukaj sicer bogate tradicije. Pristanišče je usposobljeno za uvoz in manipulacijo jugoslovanskega lesa, istočasno pa je tudi tranzitna točka za jugoslovansko živino, ki je namenjena italijanskim trgom. Skozi Bari pa Italija izvaža v sosednjo republiko predvsem mehanske in plastične izdelke. (ST)

Odločna zahteva deželnih uprav po avtonomiji v davčni politiki

RIM — Problem deželnih financ lahko resno ogrozi državni proračun 1987. Včerajšnji sestanek med predstavniki deželnih uprav in ministroma Romito (proračun) ter Gorio (zaklad) o davčni avtonomiji Dežel je jasno pokazal, da bo uresničevanje nekaterih načrtovanih ukrepov, kot npr. na področju zdravstva in javnih prevozov, težko. »Vlada nikakor ni zmožna posredovati operativnega predloga o deželnem finančnem sistemu«, je poudaril minister Goria po sestanku s pripombo, da bo zato treba vprašanje še poglobiti. Ko bi vlada že imela lasten predlog o vsej zadevi, bi po mnenju Gorie javnost o tem bila obveščena.

V resnici sta proračunski in zakladni minister v vladni programski načrt o proračunu 1987 skušala vnesti načelno obvezo, ki bi omogočila sprejetje specifičnega zakona o urejanju deželnih financ. V tej zvezi je bil govor o 4-odstotnem navitju krajevnega (občinskega) davka na dohodke (ILOR), a med vladno razpravo o proračunski listini je temu odločno nasprotoval finančni minister; Romita in Goria sta tisto načelno obvezo opustila ter poslanski zbornici izročila tekst, ki deželne davčne avtonomije sploh ne omenja. No, zaradi tega so predstavniki deželnih uprav sklenili zahtevati pojasnila in v ta namen zaprosili za sestanek s predsednikom vlade Craxijem, ki bo, kot kaže, v naslednjih dneh. »Siti smo trepljanja po ramenih in izkazovanja solidarnosti,« je poudaril predsednik deželnega odbora Lombardije Guzzetti in dodal, da brez konkretnih ukrepov Dežele ne bodo mogle redno izgotoviti proračuna za leto 1987.

Guzzettiju vsekakor daje prav Romita, ki je izjavil, da so zahteve Dežel upravičene in da problemov v zvezi z izdatki za zdravstveno oskrbo ter za javne prevoze ne bo mogoče zadovoljivo rešiti, če se poprej ne bo rešilo vprašanje davčne avtonomije. Tu gre seveda zlasti za političen problem, ki zadeva trdnost vladne večine: ta v bistvu meni, da Dežele ne dajejo dovolj jamstev za učinkovito decentralizacijo davčnega aparata, res pa je tudi, da je vlada s Craxijem na čelu vprašanje dolžna zadovoljivo rešiti.

Fidel Castro prispel včeraj v Jugoslavijo

BEOGRAD — Na povabilo predsedstev SFRJ in CK ZKJ je včeraj popoldne dopotoval na delovni in prijateljski obisk v Jugoslavijo predsednik državnega in ministrskega sveta in prvi sekretar CK KP Kube Fidel Castro. Na beograjskem letališču so ga pozdravili predsednik predsedstva Jugoslavije Sinan Hasani, predsednik predsedstva CK ZKJ Milanko Renovica in drugi. Visokemu gostu so na beograjskem letališču pripravili sprejem s častmi, ki jih izkazujejo najvišjim voditeljem. Skupaj s Castrom so v Beograd dopotovali član politbiroja CK KP Kube in podpredsednik državnega sveta in sveta ministrov Carlos Rafael Rodrigez, član polithiroja in sekretar CK KP Kube Jorge Risquet Valdez in drugi.

Jugoslovansko-kubanski pogovori so se začeli že včeraj popoldne. Namenjeni so izmenjavi mnenj o sodelovanju med državama in o najbolj žgočih mednarodnih vprašanjih. Glede na to, da sta obe državi članici gibanja neuvrščenih in da je Fidel Castro dopotoval v Jugoslavijo samo nekaj dni po končanem 8. vrhu v Harareju, kjer je vodil delegacijo svoje države, je pričakovati, da bo govor tudi o tem pomembnem srečanju in dejavnosti neuvrščenih držav pri uresničevanju sprejetih sklepov. (dd)

Rim za konferenco o Bližnjem vzhodu

RIM — Mednarodna konferenca bi gotovo bila najprimernejši sedež za sklenitev dokončnega, pravičnega in globalnega sporazuma, ki bi prinesel mir na Bližnji vzhod. Tako je izjavil italijanski zunanji minister Giulio Andreotti, ko je včeraj sprejel svojega kuvajtskega kolega, šeika Sabaha al Ahmada al Sabaha. Šef italijanske diplomacije je podčrtal, da idejo o sklicu mednarodne konference načeloma sprejemajo vse prizadete strani, čeprav se v podrobnostih še ne strinjajo.

Andreotti se je dotaknil tudi vprašanja irsko-iraške vojne in dejal, da se Italija zavzema za diplomatsko rešitev spora in da podpira vse resne poskuse posredovanja, zlasti tiste, ki jih vrši generalni tajnik OZN De Cuellar.

Kuvajtski zunanji minister je prispel na obisk v Rim pred srečanjem med zunanjimi ministri EGS in Koordinacijskega sveta za sodelovanje med državami ob Perzijskem zalivu, ki bo potekalo v prihodnjih dneh v New Yorku. Obe organizaciji se zavzemata za utrditev medsebojnih stikov na vseh področjih.

Navodila za preureditev cestnega prometa v mestih

RIM — Minister za javna dela Franco Nicolazzi je poslal prefektom in županom okrožnico z navodili za preureditev cestnega prometa v mestih. Okrožnica je objavljena v včerajšnji številki uradnega lista. Med drugim predvideva razdelitev uporabnikov in vozil v kategorije, za vsako od katerih bodo določene posebne proge in območja, ki bodo lahko rezervirane, obvezne ali preferenčne.

Ministrska okrožnica predvideva tudi razdelitev cest in ulic v kategorije, prinaša navodila za preureditev javnega prometa, za umnejšo razvrstitev in uporabo semaforov in še za marsikaj.

Ob izdaji okrožnice je minister Nicolazzi spomnil, da so bili zadnji organski ukrepi o mestnem prometu sprejeti pred 17 leti. Odtlej se je število vozil povečalo za več kot 400 od sto, ponekod pa je mestni promet postal 10-krat gostejši.

Črni četrtek na newyorški borzi odraz težav ameriške ekonomije

NEW YORK — *Četrtkov rekordni enodnevni padec vrednosti Dow Jonesa, to je enega izmed najpomembnejših indeksov gospodarskih gibanj, padel je kar za 86,6 točke, je znova obudilo pesimistične napovedi o stanju v ameriški ekonomiji. Sodijo, da so četrtkovo paniko na največji borzi na svetu, lastnike je zamenjalo kar 237,6 milijona delnic, povzročile govorice, da utegnejo začeti obrestne mere znova naraščati, povečala pa naj bi se tudi nevarnost inflacije.*

Newyorška borza je sicer v zadnjih mesecih doživljala velika nihanja, kar je dokaz o nestabilnih razmerah v ameriški ekonomiji, oziroma odraz nezaupanja lastnikov kapitala, da se bo ameriško gospodarstvo uspelo izogniti novi recesiji, ki jo nekateri tukajšnji ekonomisti znova napovedujejo.

Drugi največji padec v zgodovini je Dow Jones doživel 7. julija letos, ko je njegova vrednost padla za 61,7 točke. Borzni analitiki sodijo, da kljub rekordnemu enodnevnemu absolutnemu padcu vrednosti Dow Jonesa, ni razlogov za paniko, oziroma za obujanje spominov na tako imenovani »črni petek«, ko je hiter padec vrednosti delnic sprožil veliko gospodarsko recesijo. Vrednost Dow Jonesa v odstotkih je namreč včeraj padla samo za 4,6, medtem ko je ob začetku velike gospodarske depresije, oktobra 1929. leta, padla kar za 12,82 odsotka.

Kljub temu je posestniški razred zelo zaskrbljen, saj je sedaj padla vrednost delnic praktično vseh ameriških podjetij, celo tistih, ki so v največji tehnološki špici in katerih profiti še vedno naraščajo. Lastniki delnic so, gledano v celoti, izgubili približno 34 milijard dolarjev, kar je ena izmed največjih enodnevnih izgub po veliki depresiji.

Po splošnem prepričanju so četrtkov šok na newyorški borzi povzročili nekateri največji preprodajalci delnic, ki naj bi prišli do sklepa, da uprava ameriških federalnih rezerv ne bo več sledila skoraj dve leti stare politike spuščanja obrestnih mer. Po nekaterih napovedih naj bi predsednik ameriške emisijske banke Paul Volcker prišel do sklepa, da je v tem trenutku nevarnejše oživljanje inflacije, kot pa nadaljnje upadanje gospodarske rasti. Na Wall Streetu namreč že nekaj tednov zaman pričakujejo, da bo uprava federalnih rezerv ponovno za 0,5 odstotka znižala eskomptno stopnjo.

Ta pričakovanja so se okrepila še posebej potem, ko so bili konec avgusta objavljeni uradni podatki, da kljub padanju vrednosti dolarja ameriški zunanjetrgovinski deficit še vedno narašča po rekordni stopnji. V juliju je na primer dosegel skoraj 18 milijard dolarjev. Odkar spremljajo gibanje zunanjetrgovinske menjave, je bil izvoz v letošnjem juliju prvikrat skoraj za pol manjši kot uvoz (17,7 milijarde dolarjev proti 35,7 milijarde dolarjev). Velikost deficita je presenetila večino gospodarskih strokovnjakov, saj so pričakovali, da bo več kot 30-odstotni padec vrednosti dolarja v primerjavi z ostalimi najpomembnejšimi valutami končno zaustavil naraščanje trgovinskega deficita. Če bo zunanjetrgovinski deficit naraščal po sedanji stopnji, bo konec leta dosegel približno 187 milijard dolarjev, lansko leto je znašal rekordnih 148 milijard dolarjev.

V hitrem naraščanju trgovinskega deficita vidijo mnogi tukajšnji ekonomisti enega izmed glavnih vzrokov za skoraj povsem zaustavljeno gospodarsko rast. Po nekaterih ocenah utegne gospodarska rast, če se bodo nadaljevala sedanja gibanja, letos komaj preseči 1 odstotek. Po uradnih ocenah ameriške gospodarske zbornice se bo letošnja gospodarska rast gibala med 2 in 3 odstotki.

Brez večje gospodarske rasti so iluzorna tudi pričakovanja, da bo mogoče zmanjšati tudi naraščanje proračunskega deficita, ki utegne letos doseči rekordnih 225 milijard dolarjev, pa čeprav je kongres sprejel tako imenovani Gramm - Rudmanov zakon, ki naj bi zaustavil njegovo naraščanje. Naraščajoči proračunski deficit po mnenju borznih analitikov sicer to pot ni vzrok za paniko na Wall Streetu, kljub temu pa je v največjih investitorjih globoko zasidrana bojazen, da bo uprava federalnih rezerv prisiljena zaustaviti padanje obrestnih mer, zato, da bi ameriško tržišče še naprej ostalo atraktivno za tuji kapital. Z njim namreč ameriška administracija finansira trenutno približno 40 odstotkov ameriškega proračunskega primanjkljaja.

UROŠ LIPUŠČEK

Zanimiva pobuda iz avstrijske Koroške

Koroški Slovenci so na svoj način pozdravili turiste

CELOVEC — Letos so koroški Slovenci prvič na poseben način pozdravili turiste, ki so poleti obiskali Koroško. S 'kulturnim busom' so jih v turističnih centrih dežele in okrajnih mestih pozdravili domačini, prišlo pa je več kot 40 'kulturnih busov'. Dvo- ali triglava posadka 'kulturnega busa' je turiste seznanila predvsem z dvojezičnostjo dežele.

"Dobrodošli na Koroškem - v deželi dveh kultur" se je zato glasil tudi naslov letaka, ki je tujce seznanjal z zgodovino, sodobnimi problemi in kulturo slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Dodatne informacije pa so še zvedeli z razstave na informacijskih panojih, iz slovenske literature v nemških prevodih in številnih poljudnoznanstvenih razprav. Nositeljici te kulturno-informativne akcije sta bili Slovenska prosvetna zveze in Krščanska kulturna zveza, medtem ko so slovenski študentje in pripadniki večinskega naroda izvedli akcijo.

Nepomembno tudi ni, da je pobuda prišla ravno iz vrst komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva, kjer se družijo slovenski aktivisti in demokrati večinskega naroda.

'Kulturni bus' se ni pojavil samo na Vrbskem, Baškem in Klopinjskem jezeru. Bil je tudi v Celovcu, Beljaku, Spittalu, Velikovcu in Wolfsbergu. Nositeljem te dvomesečne dejavnosti ni žal, da so preizkusili nov način informiranja. Švicarji, Nizozemci, Nemci, Norvežani, Avstrijci in drugi so pokazali precej zanimanja za spoznavanje obeh kultur na Koroškem. Predvsem Švicarji in Nizozemci, ki imajo sami izkušnje z dvo- ali večjezičnostjo, so se zanimali za položaj slovenske narodne skupnosti in se zavzemali za narodno enakopravnost.

Razgovori z domačini pa so potrdili, da tudi Korošci potrebujejo več stvarnih informacij o drugi narodni skupnosti v deželi. Čeprav se je ob tej akciji ponovno potrdilo, da je še dosti nestrpnih ljudi, se je tudi izkazalo, kako potrebne so informacije za prodiranje stališča manjšine. Do verbalnih spopadov je prišlo predvsem s starejšo generacijo ali tistimi, ki so slovenskega pokolenja in ga zanikajo. Tudi od vseh zastopnikov oblasti ni mogoče trditi, da niso ovirali dejavnosti oz. da bi jo povsod pozdravljali. Poleg uprizoritve Velike puntarije, ki je privabila okoli 4500 gledalcev, je prav gotovo kulturno-informativna akcija s 'kulturnim busom' ena izmed najpomembnejših dejavnosti koroških Slovencev v tem poletju. Še pravočasno ob začetku šolskega leta pa se je v vseh gospodinjstvih avstrijske Koroške pojavila tudi prva številka nemške, občasne izdaje Slovenskega vestnika, ki avtentično in prepričljivo - prvič v tej obliki - zastopa aktualna stališča slovenske narodne skupnosti. Sodeželane nagovarja z argumenti za učenje slovenščine, za ohranitev skupnega šolstva in za izboljšanje sožitja na Koroškem.

VINKO WIESER

Kresna noč v Skopju

Gledališka skupina Tabora mladih, ki je dosegla že znaten uspeh s Trdinovo in Sosičevo Kresno nočjo, bo drevi nastopila v Skopju na festivalu Mlad otvoren teater. Kresna noč je edina slovenska predstava na festivalu in zastopa ves slovenski gledališki prostor na tej važni manifestaciji

Danes v Kobdilju ob 15. uri

Zbor borcev Kosovelove brigade

KOBDILJ — V Kobdilju bo danes ob 15. uri zbor borcev 19. SNOUB Kosovelove brigade. Na programu je izvolitev novega odbora, ob 17. uri bo kulturni program z nastopom mladine iz Štanjela in Kobdilja; sledil bo nastop skupine Zvezde z Občin, ob tem pa bodo seveda delovali dobro osrbljeni kioski. Organizatorji vabijo vse aktiviste, borce in občane. Ob priložnosti tega zborovanja nam je bivši borec Andrej Renar-Drejček poslal nekaj spominov iz tistih dni:

"6. septembra 1944 je prvi bataljon 19. SNOUB Srečka Kosovela zasedel položaje levo od Kobdilja proti Gornji Branici, nad njim je pa bila postavljena četa minometalcev. Prvi bataljon naj bi branil dohod po glavni cesti, ki vodi vzdolž železniške proge k Štanjelu, drugi bataljon je pa imel nalogo, da brani dohod k Štanjelu iz Koprive in Komna. Ker je bila večina borcev na lastnem terenu in med domačini, stabila samozavest in zaupanje v lastne moči v celem bataljonu na višku.

7. septembra smo prejeli od kurirke vest, da se z Opčin proti Dutovljam pomika v smeri proti Koprivi kolona sovražnikovih tovornjakov in oklepnih vozil. Štab brigade je ukazal minercem, naj pri železniškem mostu pod Kobdiljem zakopljejo protitankovske mine. Okoli 10. ure so nekje med Koprivo in Štanjelom najbolj izpostavljene zasede začele streljati na sovražnika, ki se je razpostavil v strelske vrste in marljivo napredoval, saj so pred njim v velikih razdaljah streljala s strojnicami oklepna vozila. Kaj kmalu je prvi oklepnik naletel na mino in je po močni eksploziji ostal onesposobljen. Ostali oklepniki so se ustavili in začeli bruhati ogenj iz strojnic. Kmalu potem so sovražniki začeli s 75-milimetrskimi topovi, 100-milimetrskimi havbicami in minometi tolči naše položaje okoli Kobdilja. Ker je sovražnika ustavil natančen strojnični ogenj prvega in tretjega bataljona, je okrepil svoj pritisk preko Hruševice na drugi bataljon in prisilil njegove prednje oddelke, da so se umaknili na drugi položaj severno od ceste Štanjel—Kobjeglava. Čeprav je bilo nadaljnje napredovanje zaustavljeno, je manjša sovražnikova skupina pod močnim ognjem topov in minometov izkoristila priliko in se spustila s hriba Pleska v dolino ter se približala skrajnemu levemu krilu 1. bataljona. Tu so pa naleteli na skupino, v kateri so bili namestnik komandirja prve čete 1. bataljona Stanko Špacapan, vodnik Štoka-Žek, puškomitraljezca Vojko Bersa in Vinko Milanja ter borec Alojz Štokelj, ki so imeli nalogo braniti levo krilo bataljona.

Naši borci so v nepozabni bitki uničili sovražnikovo skupino ter zaplenili večjo količino orožja in vojaškega materiala. Topniški in minometni ogenj je postajal iz trenutka v trenutek gostejši in natančnejši. Sovražnikovi opazovalci so zato začeli vneto iskati njegove položaje in nanj usmerjali ogenj svojega orožja tako, da je moral stalno spreminjati položaj. Onesposobili smo še tretje oklopno vozilo, sovražnik je pa s pomočjo poslednjega oklopnika začel umikati poškodovana vozila z bojišča v zaledje. Kasneje smo izvedeli, da se je na cesti Kopriva-Opčine odvijal živahen promet, saj so tam sovražnikovi tovornjaki prevažali v obe smeri ranjence, strelivo in topove.

9. septembra 1944 smo v jutranjih urah od izvidnikov in opazovalcev dobili sporočilo, da se sovražnikova kolona v Koprivi naglo pripravlja za premik. Pol ure kasneje je proti Štanjelu krenila pehotna kolona, ki je štela kakih 450 borcev. Tokrat je bil sovražnik previdnejši; levo in desno od glavne kolone so krenile številne bojne patrole, ki so oprezno napredovale ter naletele na zasedo 2. bataljona, ki jih je uspešno zaustavila. Že čez kakšno uro je pa sovražnik dosegel položaje bataljona in začel s svojim ognjem močno pritiskati nanj.

Desetina 1. bataljona je pred svojo bojno črto presenetila sovražnikove vrste, razvnelo se je streljanje, a se je četa morala kmalu umakniti na položaje svojega bataljona. Večino sovražnikove čete so sestavljali fašisti, pod poveljstvom nemških oficirjev, jedro posadke 137. nemškega gorskega polka in vojaki 188. divizije, ki so bili razporejeni v Trstu in okolici. Sovražnik se je premikal na celi bojni črti vzdolž bojišča, od kapelice, oddaljene od Štanjela približno dva kilometra, pa do Pleške; obojestransko obstreljevanje je potekalo po tri kilometre in pol dolgi bojni črti. Sovražnik je postavil topove, minomete ter 20-milimetrski brzostrelni top v zaklon mosta blizu železniške proge in začel tolči po naših položajih. Celi vodi in čete so se morali premestiti na rezervni položaj v ozadju. Čeprav so Kosovelovo brigado prvič tako močno obstreljevali, so se borci v tem peklenskem ognju obnašali kot pravi frontni vojaki. Medtem se je brigadna težka četa, ki ji je primanjkovalo streliva, bojevala v neenakem boju s sovražnikovimi minometi in topovi.

Ko je v popoldanskih urah sovražnik nekoliko pojenjal nabijati po naših položajih, se je vodstvo odločilo: ena četa 1. bataljona naj bi obšla sovražnikov desni bok z nalogo, da po opravljeni akciji spusti iz sovražnikovega zaledja rdečo signalno raketo. Po odhodu te čete se se vsi borci pripravili na napad. Na položajih so ostali le borci, ki so upravljali težko bredo in šarca. Vsi so čakali na signal. Ko so končno zagledali rdečo raketo in zaslišali regljanje puškomitraljeza, se je celi 1. bataljon pognal v napad. Sovražnik je začel begati na vse strani, borci so zaplenili kamione, takoj se je javilo nekaj šoferjev, ki so dobili nalogo, da zapeljejo živež in orožje za prvi bataljon do Štanjela. V bitki smo ujeli enega Nemca in sedem fašistov.

Ekologi o nevarnem onesnaževanju Krasa

SEŽANA — Misel, da so ekologija, morala in kultura neločljivo povezane, je bila moto javne tribune, ki so jo kraški ekologi pripravili v Sežani pod naslovom "Nasilje nad človekom in naravo". Uvodni razpravi sta pripravila dr. Andrea Wehrenfenning iz Trsta in dr. Marek Lenarčič z Jesenic. Opozorila sta na škodljivost in nesmiselnost gradnje termoelektrarn v Trstu in Plominu ter na nekatere nedomišljene slovenske investicijske odločitve, ki bodo ali že usodno vplivajo na naravo in človeka v Sloveniji pa tudi v širšem prostoru. Razprava je izzvenela v ugotovitev, da nasilje nad naravo ne more biti brez istočasnega nasilja nad človekom. To nasilje se neredko kaže v v ozkih krogih sprejetih in izsiljenih inversticijskih in razvojnih odločitvah, o katerih bi moral razmišljati in sklepati čimširši krog ljudi. Tribuna je bila eden od prvih korakov za bolj organizirano delovanje kraških ekologov, ki želijo še poživiti že sicer dokaj dejavno gibanje za zaščito narave v tem ekološko zelo občutljivem in ogroženem delu Slovenije.

(J. O.)

Simpozij posvečen kulturnemu delavcu Giuseppu Marchettiju

HUMIN — V Huminu se je včeraj pričel mednarodni simpozij, posvečen preučevanju življenja in dela Giuseppa Marchettija (1902-1966), kulturnega delavca in preučevalca furlanske kulture.

Poleg predstavnikov kulturnega in političnega življenja Furlanije-Julijske krajine se simpozija udeležujejo tudi strokovnjaki iz sosednjih dežel in Avstrije. Marchetti se je rodil v Huminu in prav to je razlog, da so simpozij pod geslom "Zgodovina kulture v Furlaniji" priredili v tem mestecu.

SLOVENIJALES
DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

Cepljenje proti slinavki

SEŽANA — V Sežani so bili dobro pripravljeni na začetek uresničevanja ukrepov za preprečevanje pojava in širjenja slinavke in parkljevke, ki jih je zaradi te bolezni v sosednji Italiji predpisal zvezni komite za kmetijstvo. Tako so okrepljene ekipe veterinarjev že 9. septembra začele cepiti približno tisoč goved, 2000 ovac in koze, cepljenje pa bo trajalo do 14. septembra. Občinski izvršni svet je takoj imenoval štab, ki vodi ukrepe za preprečevanje pojava in širjenja te nevarne bolezni.

Takoj ko so začeli cepiti, so na meji poostrili higiensko-veterinarske ukrepe, prepovedali prodajo in nakup govedi, ovac in koz ter omejili gibanje živine iz hleva v hlev. Prepoved prodaje velja 14 dni po opravljenem cepljenju. Podobne ukrepe so sprejeli tudi v ostalih občinah ob italijansko-jugoslovanski meji.

(J. O.)

COMAGRA s.r.l.
Commerciale agricola
IZVOZ-UVOZ
KMETJISKIH PROIZVODOV
Sesljan 41/D-34019 Trst
Tel. 040/299415, 299042-Tx.: 461201

Philipp Vandenberg

Hetera

73.

Medtem ko so kraljevski svečeniki zažigali kadilo in v zlati posodi prinesli pitno žrtev, se je Kserks zaželel, da bi videl svojo vojsko in ladjevje. »Morda,« je rekel, obrnjen proti Hidarnu, voditelju deset tisoč nesmrtnih, njegovo elitne enote, »morda bi lahko priredili majhno bitko?«

Hidarnes je salutiral in odhitel pripraviti spektakel. In še preden je sonce doseglo zenit, se je pred nogami perzijskega kralja začelo brezkončno zbiranje. Ob zvokih trobent in zamolklih udarcih bronastih pavk so prihajale na obalo perzijske, medijske in elamske čete, za njimi pa kraljevska garda nesmrtnih. To je bila hrbtenica vojske, izurjena, uniformirana in taktično izšolana. Divji osli so vlekli bojne vozove Indijcev, ki so si okoli glav ovili svetlo rdeče rute iz bleščeče svile. Ti so prišli za arabskimi jezdeci na kamelah in sagartinjskimi konjeniki, katerih strašno orožje je bil deset laktov dolg usnjen pas, ki so ga sovražniku kot bič ovili telesa in ga vlekli za seboj, dokler ni umrl.

Kserks je navdušeno skočil pokonci, ko so se pojavili temnopolti Dravidi, eksotične postave, ki niso nosili ne čelade ne ščita. Namesto čelade so imeli na sebi konjsko glavo; njena ušesa so štrlela pokonci, njena griva pa je vihrala v vetru. Zaščito so uporabljali gladko žerjavovo kožo. Podobno tudi Tračani, ki so prišli z lisičjim kožuhom na glavi. Etiopci, ki so si svoja na pol gola telesa pobarvali s kredo, pa so se raje odločili za levje in panterjeve kožuhe. Njihovi loki, štiri vatle dolgi, narejeni iz palmovega lesa, so bili strašni zaradi svoje elastičosti, na njihovih sulicah pa so bili nataknjeni ostro nabrušeni rogovi antilop. Polovica izmed njimi je vlekla s seboj težke kije — grozo zbujajoč pogled.

»In tile, od kod prihajajo tile?« Kserks je pokazal na skupino nenavadno oblečenih vojščakov in izvedel od Artabana, da gre za skitske Sakerje. Ti možje so nosili hlače in rdeče ovoje okoli ledij. Njihove glave so bile skrite pod visokimi, koničastimi turbani, oboroženi pa so bili z lokom, bodalom in bojno sekiro. Z njimi Kaspijci v krilih iz debelega volnenega blaga, Sarangijci v pisano pobarvanih plaščih in čevljih, ki so segali do kolen, in Paflagonci s čeladami iz vrbovega šibja na glavi.

Kserks je razširil roke in vzkliknil, medtem ko je užival ob mimohodu svoje vojske: »O bog Ahura Mazda, kdo me bo sploh kdaj premagal!«

Državni velikaši okoli njega so padli kralju vseh kraljev k nogam, poljubil zemljo, Artabah pa je odgovoril iz prahu: »Kserks, sin mojega brata Dareja, premagal boš vsako deželo, kamor bo stopila tvoja noga, in helenski voditelji bodo umrli ali pa bodo poljubili rob tvoje obleke!«

Kakor da bi bil Ahura Mazda slišal klic perzijskega kralja, je poslal čez morje viharni veter, da so se napeli šotori barbarov in zaplapolali baldahini. S polnimi jadri so pripeljali perzijske ladje v zaliv blizu mostov, ki so bili že skoraj zgrajeni. Rdeče so se svetlikala jadra Feničanov, belo jadra Egipčanov in Ciprčanov, pisano jadra Jancev, le jadra perzijskih trier so bila črna. Helespont se je v hipu napolnil s ponosnimi troveslačami, zaobljenimi kuterji in transportnimi ladjami, živo pisano poslikanimi, in po kratki navidezni bitki je ladjevje poiskalo ob obali zaščito pred bližajočim se viharjem.

Kserks je obsedel zgruden na svojem prestolu. Artaban ga je prvi opazil. Kralj je jokal.

»Kaj pomenijo tvoje solze,« je vprašal stric, »mar nisi bil ravnokar še tako srečen?«

Manifestacija, ki odraža utrip našega kmetijstva

Včeraj so uradno otvorili šeste Kmetijske dneve

Šesti Kmetijski dnevi so torej stekli. Zaman bi bilo poudarjati, da ima ta štiridnevna manifestacija poleg promocijskega tudi druge značilnosti, saj dobro vemo, da je od samega začetka zlasti kazalec, ki jasno beleži položaj kmetijstva v naših krajih. Zato bi jo označili na več načinov: kot razpravno tribuno, nato kot glasnico zahtev kmetovalcev, lahko pa tudi kot spodbujevalko drugačnih, pravičnejših odnosov do celotne kmetijske problematike. Jasno je torej, da pričakujemo od Kmetijskih dnevov odgovore (tudi politične) na odprta vprašanja v kmetijstvu, predvsem kar zadeva možnosti razvoja te gospodarske panoge.

Skratka, Kmetijski dnevi ne smejo biti le "praznik polnih želodcev", kot je z ironijo naglašeno v časopisu, ki je priložnostno izšel ob letošnjih Kmetijskih dnevih. Res je, zabava in razvedrilo sta potrebna, saj se na ta način ljudje lažje približajo prireditvi, vendar to še zdaleč ne zadostuje.

Prizorišče Kmetijskih dnevov je tudi kraj, kamor se steka veliko obiskovalcev iz mesta, ki imajo - kot vemo - popolnoma drugačen odnos do podeželske stvarnosti (bodisi do naravnega okolja kot do prebivalcev, ki bivajo v neposrednem stiku z njim). Kmetijska prireditev, ki se že na oko razlikuje od drugih poletnih praznikov na odprtem, ima torej lahko tudi določeno vzgojno funkcijo.

DANAŠNJI SPORED

Ob 17.30 bo drugi dan Kmetijskih dnevov otvoril pihalni orkester iz Nabrežine.

Ob 19. uri okrogla miza: »Sedanje možnosti in perspektive razvoja in vključevanja mladih v kmetijstvo«, ki jo bo vodil ravnatelj kmetijskega nadzorništva v Trstu dr. Giuseppe Fantina.

Prisotni bodo predstavniki Deželne ustanove za razvoj kmetijstva v FJK ter Zveze kmečkih zadrug v naši deželi.

Večer se bo zaključil s prosto zabavo ob pokušnji domačih gastronomskih specialitet.

Brezplačen prevoz na Kmetijske dneve

Pripravljalni odbor Kmetijskih dnevov je v dogovoru s podjetjem ACT poskrbel za poseben **brezplačen** prevoz obiskovalcev, in sicer jutri, 14. septembra, od 13.30 do 22. ure.

Občinski redarji bodo pred kulturnim središčem F. Prešeren usmerjali promet na veliko parkirišče pred tovarno Grandi Motori, tam pa bodo avtobusi podjetja ACT sprejemali potnike in jih prevažali na prizorišče Kmetijskih dnevov, istočasno pa bodo avtobusi delovali tudi v obratni smeri. Prevoz bo, kot zapisano, brezplačen.

Razstavljavci Kmetijskih dnevov

Med desetinami razstavljavcev na Kmetijskih dnevih je tudi veliko takih, ki so sejmu zvesti že vseh šest let.

Vinko Prezel od Droge iz Portoroža nam je z njemu lastno prijaznostjo orisal glavne značilnosti najnovejših Droginih proizvodov. Med temi prednjači novo vino Vivo, ki je šele zadnje mesece prišlo na trg in ki ga proizvaja TOZD Vinakoper. Vivo lahko okušamo v treh različicah: rose, malvazija in teranovec. Vino Vivo fermentira po naravni poti, brez dodatka ogljikovega dvokisa, in je zelo osvežujoče.

"Naše podjetje," pravi Vinko Prezel, "je imelo na zadnjem vinskem sejmu v Ljubljani velik uspeh; za merlot, kabernet, koprčana, kraški teran in belega kraševca je prejelo velike zlate medalje, za refošk, rosè, malvazijo in teranton pa navadne zlate medalje."

Droga je na prehrambenem področju eno največjih jugoslovanskih podjetij, ima pa tudi najdaljšo in najbolj prestižno tradicijo na področju dela - Droga je pridobivala sol iz morske vode že pred sedmimi stoletji...

Namesto govedu bomo letos posvečali pozornost manj zajetnim štirinožcem, ki pa so vseeno ljubki in pripravni za božanje, kot npr. zajci Mira Antollija iz Boljunca. Na razstavi ima sedem zajcev, izmed katerih je največji samec, ki tehta skoro osem kg. Ta je velik kot kozliček, je pripomnil nekdo, ki je šel mimo kletke. Razen samca so vsi ostali zajci (lahko bi rekli kar "zajconi") naprodaj. Kako jih pa krmite?

"Aaa, dvakrat na dan; seno, star kruh in krmo. Ti tukaj imajo na sebi tri kg čistega mesa! Doma jih imam še drugih osem..."

Naša panoramika se vije med stojnico združenja za biodinamično kmetijstvo, nastajajočim reklamnim standom Hranilnice in posojilnice na Občinah (enega glavnih sponsorjev Kmetijskih dnevov) in odrom velike glavne dvorane gledališča F. Prešeren, kjer se košati izjemno bogata in dragocena etnografska razstava KD Slovan s Padrič. O razstavi je bilo že veliko povedanega, na Kmetijskih dnevih pa ji želimo, da bi še enkrat prišla do polne veljave, saj si to nedvomno zasluži.

Tudi Zoran Parovel, eden naših najbolj naprednih vinogradnikov, ki dosega pomembne uspehe na mednarodnih prizoriščih, se zvesto drži Kmetijskih dnevov, saj tudi on sodeluje s polnim stažem šestih let...

Razstava starega kraškega kmečkega orodja, ki jo je pripravilo KD Slovan s Padrič

Pogovor z direktorjem Hranilnice in posojilnice na Občinah dr. Dragom Gantarjem

Razvoj našega zavoda je nekaterim trn v peti

Začetek njegovega službovanja na vodilnem izvršnem mestu pri Hranilnici in posojilnici na Občinah sega 16 let nazaj, v daljno 70. leto, in sovpada z začetkom obdobja največjega razvoja openskega denarnega zavoda.. Ko sem mu na začetku najinega pogovora omenila to "naključje", se je **dr. Drago Gantar**, direktor Hranilnice in posojilnice na Občinah; le skromno nasmehnil, toda ugotovitve ni mogel zanikati. Potrjujejo jo namreč že gole številke: leta 1970 je kot direktor postal peta delovna moč v ustanovi, ki je takrat premogla za manj kot tri milijarde lir vlog; danes zaposluje 60 oseb, vloge pa so presegle skupno vsoto 90 milijard lir!

Posebej predstavljati dr. Draga Gantarja verjetno ni potrebno, saj je poleg svojega poklicnega dela znan tudi po javnem udejstvovanju na različnih področjih življenja naše narodnostne skupnosti, še zlasti na športnem. Za tiste, ki ga osebno ne poznajo, naj zapišem, da je izredno prijazna in ustrežljiva oseba, kar je pri tako odgovornem in javnosti izpostavljenem delu, kakršno je njegovo, gotovo zelo dobrodošla, če že ne neobhodna lastnost.

Začetek pogovora sva posvetila nekaterim formalnim vprašanjem, ki zadevajo openski denarni zavod. Gre namreč za ustanovo, ki je pravno urejena kot zadružna družba, oziroma zadruga z neomejeno zavezo. To pomeni, da njeni člani odgovarjajo za obveznosti hranilnice z vsem svojim osebnim premoženjem, iz česar izhaja, da so varčevalci, ki imajo v njej naložen svoj denar, kar najbolje zavarovani.

Ustavila sva se nato na kratko pri zgodovinskem razvoju zavoda, ki je bil ustanovljen leta 1908 in je v času fašizma njegova dejavnost skoraj zamrla, ponovno pa je zaživela z začetkom petdesetih let. Njena rast je zahtevala tudi primernejše prostore, saj se je stiskala v prostorčku na Proseški cesti. Leta 1967 so od Marijanišča odkupili teren in po načrtih inž. Milana Sosiča zgradili sedanjo stavbo v Bazoviški ulici. Z novim sedežem pa se je začelo obdobje nepretrganega razvoja, ki je dosegel najvišjo stopnjo v sedemdesetih letih, ko so hranilnice in posojilnice nasploh rasle hitreje kot celoten bančni sistem. V ilustracijo je dr. Gantar navedel podatek, da je v začetku sedemdesetih let na hranilnice in posojilnice odpadel le odstotek vseh bančnih vlog, medtem ko znaša danes ta delež že 5 odstotkov. Tak razmah pa je vse bolj motil ostale bančne zavode, ki so ga skušali in ga še vedno skušajo omejevati, tudi po parlamentarni poti. Med drugim zahtevajo, da posojilnicam ne bi dovoljevali odpirati podružnic in da bi odpravili "privilegije", katerih naj bi bile deležne (na primer nižja obvezna rezerva). "Mi pa nasprotno trdimo, da teh privilegijev ni," je dejal dr. Gantar, "in da smo celo deležni precejšnjih omejitev, tako glede teritorialne operative kot tudi glede na možnosti razširitve te operative na vsa področja bančnih dejavnosti. Obstajajo na primer precej stroge omejitve za podeljevanje posojil, saj hranilnice in posojilnice lahko poslujejo le s svojimi člani (ki so obrtniki in kmetje), ostalim kategorijam (industrijcem, trgovcem itd.) pa lahko posodijo le do 25 odstotkov skupnega zneska vlog. Socialna struktura prebivalstva pa se je danes tako spremenila, še posebno v tržaški pokrajini, da je Banca d'Italia prisiljena tolerirati prekoračenje teh omejitev."

Hranilnice in posojilnice so ustanove krajevnega značaja, vendar je temeljna strategija zadružnega gibanja nasploh — je nadaljeval dr. Gantar — usmerjena v odpiranje novih samostojnih enot, kar podpira tudi Banca d'Italia. Vendar je v zadnjem času izdala dovoljenje za odprtje skoraj sto novih bančnih podružnic (ali okenc), s čimer je priznala, da je možen, ali celo priporočljiv razvoj hranilno-posojilnih ustanov tudi v tej smeri. V Furlaniji-Julijski krajini je bilo v tem okviru odprtih pet novih podružnic zavodov, ki so vsi (razen tistega v Manzanu, ki je največji v deželi) mnogo manjši od našega, medtem ko mi že dvajset let zaman čakamo na dovoljenje za odprtje novih podružnic. "Vse bolj se čudimo," je poudaril naš sogovornik, "in si ne znamo razlagati, kako je mogoče, da je naš zavod po dveh desetletjih — kar vlaga prošnje na osrednjo Banca d'Italia za odprtje podružnic v sosednjih občinah in v mestu — še vedno praznih rok. Temu se čudijo tudi sorodne ustanove iz sosednje Furlanije, ki imajo vse že po dve ali tri podružnice. Občutek imamo, da obstajajo določeni krogi, bodisi politični ali administrativni, katerim je razvoj openske hranilnice trn v peti in zato preprečujejo (in bodo tako ravnali tudi v prihodnje) kakršenkoli teritorialni razmah našega zavoda. Vendar smo z naše strani prepričani, da jim to ne bo uspelo, da našega razvoja ne bodo mogli ustaviti, saj v Hranilnici in posojilnici na Občinah delajo in poslujejo ljudje, ki si prizadevajo, da bi se čimbolj približali našemu človeku in slehernemu klientu nasploh."

Pogovor zapisala
VLASTA BERNARD

Pred slovesnostjo ob 150-letnici pomorske družbe

Polemični uslužbenci Tržaškega Lloyda: »V takem položaju res ni kaj proslavljati«

Tržaški Lloyd, največja tržaška pomorska družba, se pripravlja na proslavljanje 150-letnice svojega obstoja. Osrednja proslava bo v ponedeljek zjutraj na trajektni ladji "Adria" ob navzočnosti ministra za pomorsko mornarico Carte, v muzeju Revoltella v Ul. Diaz pa bodo istočasno odprli obširno razstavo o poldrugem stoletju delovanja družbe. Razstava z več kot tisoč eksponati bo odprta en mesec, do 15. oktobra.

Katalog te razstave so predstavili včeraj na tiskovni konferenci, ki pa je potekala istočasno z drugo tiskovno konferenco, ki je imela mnogo manj slavnostni značaj. Sklicali so jo namreč sindikalni predstavniki uslužbencev Tržaškega Lloyda skupaj z zastopniki federacije za prevoze enotne zveze CGIL, CISL in UIL.

Predstavniki delavcev so oporekali, da bi imel Tržaški Lloyd karkoli proslavljati, ko pa je tako finančni kot strukturalni položaj porazen, deficit za letošnje leto pa dosega 60 milijard lir. Pod Lloydovo zastavo pluje trenutno le sedem ladij, tradicionalne proge proti Vzhodni Afriki, Indiji in Kitajski pa krijejo z najetimi ladjami s tujimi posadkami, medtem ko mora na stotine italijanskih pomorščakov čakati na kopnem z razpolovljeno plačo.

Odgovornost za tako stanje nosi po mnenju sindikatov vodstvo podjetja, ki se obnaša kot najslabši zasebni brodarji in se s tem odreka funkciji državnega brodarja. Pa tudi vlada in parlament nosita težke odgovornosti. Zakonski osnutek o preustroju državne mornarice je obtičal v predalih senata: če ne bo odobren najkasneje čez eno leto, se bo sedanje porazno stanje še zaostrilo, saj je Finmare že zagrozila z odpustom kar 1300 uslužbencev grupe.

V takem položaju, so poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, ne more biti 150-letnica Lloyda niti za delavce niti za mesto priložnost praznovanj, ampak kvečjem priložnost za kritično analizo stanja in bodočih perspektiv družbe. V nasprotnem primeru - so dodali - ne bo jubilej mejni kamen na poti k razvoju, pač pa nagrobni kamen. In prav zato so delavci in sindikati sklenili, da okličejo triurno stavko v uradih Lloyda prav na dan uradnih svečanosti, se pravi v ponedeljek zjutraj.

Delavci Tržaškega Lloyda pa so zaskrbljeni tudi zaradi upravno-politične paralize na Občini in Pokrajini. Na delavski skupščini so zato odobrili resolucijo, ki zelo ostro obsoja tržaški vodilni politični razred, češ da se ukvarja s problemi porazdeljevanja oblasti, medtem ko bi bil potreben izreden napor, da bi našli izhod iz krize. Že preveč problemov že dolgo čaka na odgovore, ki pa jih bodo lahko dale samo široke in trdne uprave.

Z zasedanja odbora obrtne sekcije SDGZ

V četrtek se je sestal odbor obrtne sekcije SDGZ, kar predstavlja uvod v novo delovno sezono.

Predsednik Andolšek je poročal o vtisih, ki jih je dobil med ogledom obrtnega sejma v Celju na dan njegovega odprtja. Ugotovil je, da bi bilo potrebno poglobiti in konkretizirati stike z organizacijami obrtnikov v SR Sloveniji, saj občasna srečanja ne morejo roditi konkretnih uspehov zaradi različnih razmer in zakonskih določil, ki urejajo poslovanje obrti v naši deželi in v Socialistični republiki Sloveniji. Sledila je razprava o poteku priprav za prvo deželno konferenco o obrti, ki bo 26. in 27. septembra v Gradežu. Vabila zanjo je prejelo 50 delegatov iz vseh pokrajin, razveseljivo pa je dejstvo, da so se polnoštevilno prijavili tudi kolegi iz Nadiških dolin. Na podlagi razpisa deželnega odborništva za obrt bodo prvi dan konference na sporedu osnovna poročila, naslednji dan dopoldne pa uradne intervencije Ustanove za razvoj obrti (ESA) ter treh obrtnih združenj, ki so soorganizatorji konference, medtem ko bo popoldan namenjen razpravi. Odborniki so izbrali določene teme, ki bi morale osvetliti probleme in nakazati nove razvojne smeri obrti v deželi. Ne moremo namreč mimo dejstva, da se je odbornik za obrt odvetnik Turello obvezal, da bodo zaključki konference služili za bodoče zakonske usmeritve deželne uprave.

Člani odbora obrtne sekcije so nato pregledali potek priprav za proslavo 40. obletnice ustanovitve Slovenskega deželnega gospodarskega združenja. Dela so že v zaključni fazi in sedaj je nujno čimprej zbrati material za razstavo, ki bo v Kulturnem domu v Trstu in za katero so vsi obrtniki naprošeni, da prispevajo svoj fotografski material (zanimiv bi bil predvsem arhivski material) ter specifične predmete, s katerimi bi dokazali ustvarjalnost obrtnikov ali podčrtali specifiko določene vrste obrti. Časa ni veliko, vse člane obrtne sekcije pri Slovenskem deželnem gospodarskem združenju pa čaka še obilica dela. **(Z. K.)**

Bivši deportiranci obiskali Rižarno

Včeraj je obiskalo Rižarno okrog sto bivših deportirancev v razna nemška taborišča. Najprej so se poklonili spominu Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča na bazoviški gmajni, nato so položili venec pred spominsko ploščo v Rižarni. Tako v Bazovici kot v Rižarni jim je časnikar Franc Udovič orisal zgodovino teh krajev med NOB. Ob zaključku sta si predstavnika ANED iz Trsta in ZZB iz Ljubljane izmenjala darila, nakar so Ljubljančani odpotovali v Križ, kjer so jih sprejeli predstavniki tamkajšnje VZB in Zveze bivših deportirancev.

Potreben je večji napor vseh za ovrednotenje teritorija

Z otvoritvene slovesnosti v Boljuncu

V Boljuncu so se začeli Kmetijski dnevi, osrednja manifestacija naših kmetov. Že na sami začetni slovesnosti pa so prišle na dan težave, ki so navsezadnje v grobih obrisih značilne za naše kmetijstvo. Kot je uvodoma v imenu pripravljalnega odbora navedel Boris Mihalič, so tudi letošnji izvedbi te manifestacije botrovale precejšnje težave, ki pa niso bile organizacijskega značaja. Še vedno so nekatere javne ustanove povsem neobčutljive do te manifestacije in do kmetijstva nasploh, kljub temu da Kmetijski dnevi zgovorno izpričujejo pomen in razsežnost kmetijske dejavnosti v naših krajih.

Dolinski župan Edvin Švab je kot gostitelj te prireditve v imenu občinske uprave zaželel Kmetijskim dnevom obilo uspeha. Pozdravil je goste in vse tiste, ki so tudi letos pokazali zanimanje za to pobudo. Letos se je prvič udeležil te pomembne manifestacije tudi tržaški škof Bellomi, ki je s tem zgovorno dokazal, da se tržaška Cerkev ne ograjuje od naše stvarnosti. Med prisotnimi je treba še omeniti predsednika republiške konference SZDL Slovenije Jožeta Smoleta, podprefekta Mazzurca, podpredsednika deželnega sveta Tonela in pokrajinskega odbornika Hareja. Poleg tega sta se slovesne otvoritve udeležila še jugoslovanski konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič in avstrijski konzul Peter Klein, prisotni pa so bili tudi okoliški župani.

Svoje pozdrave je na Kmetijske dneve prinesel tudi predsednik trgovinske zbornice Tombesi, medtem ko je predsednik Zadružne zveze Slovenije Leo Frelih navedel možnost plodnega sodelovanja na kmetijskem, gospodarskem, pa tudi na političnem področju med Slovenci na obeh straneh meje.

Ob koncu pa je predsednik Kraške gorske skupnosti Miloš Budin poudaril, da so kmetijski dnevi bistven prispevek k cilju, da se v zavest širšega prebivalstva vsidra prepričanje, kako važna je za nas in pri nas kmetijska dejavnost.

Okrogla miza o jusarskih zadevah

»Ovrednotenje teritorija in upravljanje jusarskih zemljišč« je bila tema uvodne okrogle mize na letošnjih Kmetijskih dnevih; z njo so prireditelji štiridnevne manifestacije želeli dati prispevek k diskusiji okrog te problematike in to bodisi z gospodarskega kot tudi s pravnega vidika. Povod k razpravi — koordiniral jo je predsednik Kraške gorske skupnosti Miloš Budin — so bili še zlasti nedavni poskusi za upravno ureditev tega vprašanja in obenem seveda vsa ostala vprašanja, ki so povezana z ovrednotenjem naravnega okolja in s tem seveda celotnega teritorija.

Začetni referat je na omenjenem srečanju imel svetovalec pri Deželnem komisariatu za jusarska zemljišča Vincenzo D'Amato, ki je svoj poseg osredotočil na pravno plat vprašanja. D'Amato je razčlenil predvsem zakonodajne aspekte, morda preveč nezadostno pa se je soočil s stvarnimi problemi. Z njim je spregovoril vseučiliški docent dr. Mario Prestamburgo; svoje izvajanje je usmeril v problematičen odnos med agrarno politiko in urbanističnimi posegi, obenem pa v uskladitev gospodarskih in socialnih načrtov na eni strani ter posegov za zaščito naravnega okolja na drugi. Dejal je, da so ljudje čedalje bolj tenkočutni do vprašanj, ki so povezana z ovrednotenjem teritorija, poudaril pa je tudi, da morajo v tej zvezi dati jasne odgovore predvsem upravne oblasti.

Pierluigi Bortoli, funkcionar pri Deželnem ravnateljstvu za gozdarstvo, je kmalu zatem spregovoril o novejši deželni zakonodaji v korist smotrnega izkoriščanja gozdnih površin. Še zlasti je omenil nedavno izglasovani zakon številka 38, ki predvideva zaščitne posege, obenem pa določa precejšnja finančna sredstva za izvajanje načrta. Novost novoizglasovanih deželnih zakonov v korist vrednotenja gozdnih površin je tudi v tem, da predvidevajo večje pristojnosti javnih uprav na tem področju. Po zadnjem referatu (imel ga je gozdni konzulent dr. Travan, ki je predstavil izvlečke študije o valorizaciji gozdov) je sledila razprava. Res škoda, da je bil čas omejen, saj so nekateri diskutanti, ki so prosili za besedo, načeli nekatere stvarne probleme. Škoda tudi, da je bil na razpravi odsoten deželni komisar za jusarska zemljišča dr. Cossu, ki je bil najavljen kot eden izmed glavnih poročevalcev.

Razprava je, kot rečeno, vseeno nekoliko razživela okroglo mizo, ki je resnici na ljubo bila v nekaterih aspektih morda preveč specifična, v drugih pa premalo konkretna. Vzrok za to gre nedvomno iskati v dejstvu, da se je o teh vprašanjih doslej na vseh nivojih razpravljalo nezadostno in da je omenjena problematika vsekakor še premalo uokvirjena.

Srečanje s proizvajalci krme »Martini« iz Budria

Med razstavljalci, ki so letos prvič navzoči na Kmetijskih dnevih sodi tudi firma »Martini« iz kraja Budrio di Longiano (pokrajina Forlì). Omenjeno podjetje se ukvarja s proizvodnjo krme in je po razsežnosti na šestem mestu v državi: dvema prvotnima obratoma v Budriu se je pred nekaj meseci pridružil še dodatni obrat v Ravenni, poleg proizvodnih struktur pa razpolaga v Oristanu (Sardinija) še s silosom in nekaterimi pristaniškimi objekti, ki služijo za vkrcanje pošiljk v tuje države. Podjetje »Martini« izvaža krmo predvsem v severnoafriške države, poslovne stike pa ima tudi z Jugoslavijo, od koder dobavlja žitarice (približno 150 tisoč stotov na leto).

Pogajanja se nadaljujejo ob še nejasnih perspektivah

V ponedeljek seja pokrajinskega sveta brez dogovorjenega dnevnega reda

Bolj ali manj uradni pogovori med strankami za rešitev upravno-politične krize se nadaljujejo, da bi našli dogovorjeno rešitev pred prihodnjo sredo, ko se bo po četrtkovi odložitvi spet sestal tržaški občinski svet. Kaže, da je še najverjetnejša hipoteza, da bi liberalec Trauner postal novi župan, republikanec Cervesi pa novi predsednik pokrajine, vendar obstajajo še nekateri odpori, preklic Agnellijevega odstopa z županskega mesta pa je v marsičem še zaostril odnose med nekaterimi strankami in tudi znotraj nekaterih strank, predvsem demokrščanske. Vsekakor je nemogoče še odgovoriti na vprašanje, ali bo mogoče do srede vse te težave premagati.

Že v ponedeljek se bo medtem sestal pokrajinski svet: seja bi lahko bila nekakšen pokazatelj stanja odnosov med strankami po četrtkovem »pretresu« v občinskem svetu, bolj verjetno pa je, da bomo tudi tu priča novi odložitvi. O tem govori tudi dejstvo, da predsednik Marchio sploh ni smatral za potrebno sklicati sestanek načelnikov svetovalskih skupin, na katerem naj bi se dogovorili o dnevnem redu seje.

Komunisti so medtem sklenili razširiti svojo akcijo za pospešitev reševanja krize tudi izven strogo političnih krogov in v ta namen napovedujejo vrsto srečanj s sindikati, z industrijci, trgovci in obrtniki. Že včeraj se je delegacija KPI pod vodstvom pokrajinskega tajnika Polija sestala z Združenjem industrijcev, katerega predsednik Pacorini je v prejšnjih dneh preko časopisja ostro napadel tržaški vodilni politični razred. Komunisti so ob tej priložnosti še enkrat poudarili, da problemi Trsta ne morejo čakati na izid bitke za oblast. Vsekakor je KPI pripravljena prispevati svoj delež tudi v upravljanju Občine in Pokrajine, kot to že dela v vsedržavnem in v Evropskem parlamentu.

Razpis nagrad za vztrajnost na delu

Tržaška trgovinska zbornica razpisuje nagradni natečaj za vse, ki so se odlikovali z izredno vztrajnostjo pri delu. Organizatorji so natečaj razdelili v tri kategorije.

Za tekmovanje v prvi kategoriji se lahko prijavijo vsi odvisni delavci v tržaški pokrajini po 40 letih neprekinjenega delovnega razmerja z bančnim zavodom ali zavarovalnico ali po 35. letih stalnega dela pri vseh drugih podjetjih. Gospodinjske pomočnice morajo dokazati 20 let dela pri isti družini, gradbeni delavci pa morajo »imeti za sabo« 25 let dela, četudi pri različnih podjetjih.

V drugo kategorijo se lahko vpišejo lastniki ali solastniki družinskih podjetij, pa tudi trgovski predstavniki. Trgovinska zbornica bo sprejela samo prijavnice tistih, ki so delali neprekinjeno 35 let.

Tretja kategorija pa je namenjena obrtnim, kmetijskih, industrijskim in storitvenim podjetjem za njihov gospodarski napredek in vsestransko izboljšavo proizvodov in uslug.

Vsak nagrajenec bo prejel zlato medaljo ter posebno diplomo. Kdor želi sodelovati, bo moral izpolniti formular, ki je na razpolago pri Tržaški trgovinski zbornici, Borzni trg 14. Rok za vpis zapade 25. oktobra ob 12. uri.

Ruska potniška ladja v Trstu

Desettonska ruska potniška ladja, poimenovana po glasbeniku Dimitriju Šostakoviču, se je v četrtek zasidrala v tržaškem pristanišču. Iz ladje se je izkrcalo približno dvesto petdeset potnikov, večinoma portugalskih in brazilskih državljanov.

Z motorjem v avto

Včeraj ob 12. uri je pri openskem obelisku prišlo do lažje prometne nesreče, v kateri jo je skupil 18-letni Paolo Podzinko iz Ulice Grimani 20. Iz izjave, ki jo je dal ob sprejemu v katinarski bolnišnici, je s svojim motorjem trčil v avtomobil mini metro, ki mu je prerezal pot in ki ga je upravljal Francesco Vecchio iz Ulice Montasio. Zaradi udarcev in domnevnega zloma kosti v stopalu se bo moral zdraviti 20 dni.

Podatki Pokrajinskega statističnega urada

Junija število prebivalcev Trsta padlo pod 240 tisoč

Po podatkih Pokrajinskega statističnega urada je letošnjega 30. junija v tržaški pokrajini stalno prebivalo 270.779 prebivalcev, kar je za 2.673 oseb manj, kot istega dne lani. V tržaški občini je bilo 239.974 prebivalcev, kar je za 2.443 enot manj, kot 30. junija 1985, ko je občina štela 242.417 prebivalcev. Preprost račun nam pokaže, da so vse ostale občine v pokrajini v letu dni izgubile skupaj le 230 prebivalcev.

Naravno gibanje je bilo tudi v juniju negativno, s primanjkljajem 201 osebe. Rodili so se le 104 živi otroci, medtem ko je umrlo 305 oseb (junija lani se je rodilo 139, umrlo pa je 281 oseb). Migracijsko gibanje pa je bilo tudi junija pozitivno, čeprav le za eno samo osebo: vpisalo se je 286 novih, izbrisalo pa 285 starih prebivalcev. Od 1. januarja do 30. junija letos se je primanjkljaj v demografskem gibanju povzpel na 1.548 enot, od česar odpade 1.693 na naravno gibanje, medtem ko je migracijsko doseglo presežek 145 enot.

Toplo in normalno vlažno vreme je v juniju ugodno vplivalo na razvoj kmetijskih rastlin, tako žitaric, kot trte, ki je kazala na bogato rodnjo. Kmečka dela so potekala brez zastojev, živina pa je mesec preživela v dobrih zdravstvenih razmerah.

Na obravnavani dan je bilo v tržaški pokrajini zaposlenih skupaj 85.548 oseb, kar je za 568 ali 0,7 odstotka manj, kot istega dne lani (86.116). Po sektorjih je bilo to število takole porazdeljeno: 22,5 odstotka (19.289) na področju trgovine in storitev, 33,7 odstotka (28.802) v industriji, 31,8 odstotka (27.167) v javnem sektorju, preostalih 12 odstotkov (10.290) pa predstavljajo zaposleni v obrtništvu, bančništvu in zavarovalništvu, v kmetijstvu in v pomorstvu.

Na seznamih iskalcev zaposlitve je bilo 6.655 oseb, kar je za 2,7 odstotka več, kot junija lani, ko jih je bilo 6.481. Z integracijsko blagajno pa je bilo pokritih 107.982 ur v industriji, 26.875 v gradbeništvu in 77.648 ur v drugih dejavnostih.

Pa še pogled na junijsko raven življenjskih stroškov. Indeks cen življenjskih potrebščin za družine delavcev in uradnikov v tržaški občini, se je glede na osnovo iz leta 1985 (100), dvignil za 5,1 odstotka glede na lanski junij in za 0,5 odtsotka glede na letošnji maj.

● **Na trgu pri Sv. Jakobu** se nadaljuje praznik Unità in Dela, na katerem poteka, med drugim, zbiranje podpisov proti centrali na premog in za referendum o jedrski energiji.

Danes, 13. septembra, bodo kioske odprli ob 15.30, od 20.30 dalje, pa bo mogoče prisluhniti ansamblu »Lo Zodiaco«.

Italijanski in slovenski skavti včeraj obiskali naše uredništvo

Včeraj je naše uredništvo obiskala skupina italijanskih in slovenskih skavtov in skavtinj iz Furlanije - Julijske krajine. Upamo, da je bil obisk zanjo zanimiv, saj je pri nas v teku tehnološka preosnova, tako da si je ob starih strojih, s katerimi bi se najbrž ponašal kak muzej, mogoče ogledati tudi sodobno redakcijsko opremo.

Mladi obiskovalci so v grobih obrisih nadalje zvedeli, kako nastaja časopis, preden zaživi enodnevno življenje med bralci. Razlagi so pozorno sledili, ker — tako so nam zaupali — se trenutno tudi sami ubadajo s časnikarstvom, saj pripravljajo novo številko svojega glasila.

Beseda je seveda tekla tudi o posebni vlogi, ki jo odigrava Primorski dnevnik v deželi, in sploh o slovenski narodni skupnosti v Italiji. Prav ta je bil glavni namen obiska. Italijanski skavti in skavtinje so namreč prišli v naše uredništvo s tabora, ki so ga postavili v bližini Občin z namenom, da bi utrdili stike s slovenskimi vrstniki in da bi spoznali našo narodno skupnost.

»Na počitnice« po Radiu Trst A

Radio Trst A bo danes ob 12. uri in jutri ob 16. uri v oddaji NA POČITNICE posredoval zvočni zapis z obiska pri udeležencih poletnega centra, ki ga je priredil sklad »Mitja Čuk« avgusta v Prosvetnem domu na Opčinah.

Ljudski praznik pri Koroščih

Kulturni in rekreacijski krožek »N. Colarich« od Koroščev pri Miljah bo tri nedelje zapored, 14., 21. in 28. septembra, priredil ljudski praznik na dvorišču tamkajšnjega Ljudskega doma.

Jutri, ob 17. uri je na programu odprtje kioskov, od 19. ure dalje pa ples ob zvokih ansambla POMLAD.

Zimski vozni red ACT

Uprava občinskega konzorcija za prevoze (ACT) bo v pričakovanju začetka šolskega pouka že od 15. septembra uvedla zimski vozni red mestnih avtobusov. Obenem bo upoštevala prošnjo svetoivanskega rajonskega sveta in bo uvedla neprekinjene vožnje na progi 12 od 7. do 21. ure.

ACT bo tudi nadaljeval z restrukturizacijo nočnih voženj po 21. uri, da bodo progi 30 in 28 poenotili, da bosta vozili na odseku Elizejske poljane - Borzni trg - Kolonja.

Ob izgubi drage Ane Bolčič izreka družini in svojcem globoko sožalje

KD F. Prešeren

13. 9. 1980 13. 9. 1986

Ob 6. obletnici tragične in prerane smrti našega dragega

Fulvia Slavca

se ga z bolečino v srcih spominjajo

mama, oče, sorodniki, prijatelji in vsi, ki so ga imeli radi.

Dolina, 13. septembra 1986

V torek, 16. septembra ob 16.30
v TRŽAŠKI KNJIGARNI

URADNA PREDSTAVITEV GALEBOVEGA ŠOLSKEGA DNEVNIKA

Prisrčno vabljeni učenci, dijaki, učitelji, profesorji in ravnatelji slovenskih šol.

gledališča

CANKARJEV DOM

SLOVENSKI TEDEN v okviru SREČANJA LJUDI IN REGIJ EVROPE - od 14. do 21. t. m. v Castelfrancu Veneto (Italija).

Jutri, 14. t. m., - Nastop AFS France MAROLT.

Še danes, 13. t. m. - IUFRO

18. kongres svetovne zveze gozdarskih znanstvenoraziskovalnih organizacij.

Od 17. do 18. t. m. - Drugačnost otrok v šoli

Organizator Svetovalni center Ljubljana

Velika dvorana

V petek, 26. t. m., ob 20. uri: OTVORITVENI KONCERT- Simfonični orkester iz Utaha (ZDA). Dirigent in solist Silverstein Joseph.

Mala dvorana

V petek, 19. t. m., ob 19.30: MOEBIUS SHOW - Gledališka skupina Moebius iz Toronta (Kanada) izvaja pantomimo. Umetniški vodja Paul Gaulin.

Srednja dvorana

Od 15. do 26. septembra ob 20. uri: Sodobni argentinski film.

V sredo, 24. t. m., ob 19.00 : Alpinizem v vertikali. Predava Silvo Karo.

koncerti

Tržaški glasbeni september - V ponedeljek, 15. t. m., ob 20.30 bo v Katedrali sv. Justa nastopil MAURO MACRI. Na orgle bo izvajal Bachove, Lizstove, Widorjeve, Franckove, Sofianopulove in Viozzijeve skladbe.

Gallus Consort in Deželni sedež RAI v Trstu pod pokroviteljstvom Tržaške pokrajine prirejata glasbene popoldneve stare in sodobne glasbe "REPENTABOR". Jutri, 14. septembra, bo v Kraškem muzeju v Repnu ob 18. uri koncert ansambla GALLUS CONSORT v zasedbi Miloš Pahor - flavta, Irena Pahor - oboa, Stefano Picotti - violina, Stefano Carlini - viola in Simona Slokar - violončelo. Na sporedu skladbe skladateljev Muller, Devienne, Mozart, Haydn, Cimarosa in Cambini.

kino

ARISTON - FESTIVAL FESTIVALOV - 18.30, 22.15 **Follia d'amore**, r. Robert Altman; i. Kim Basinger, Sam Shepard, □

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Chi è sepolto in quella casa?**, r. Stephen C. Miner, □□

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **La fantastica sfida**, r. S. Spielberg, i. Curt Russel

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **A trenta secondi dalla fine**, r. Andrey Konchalovsky; i. John Voight, Erik Robert.

EDEN - 15.30, 22.00 **Morbosi vizi della carne**, porn., □□

GRATTACIELO - 17.00, 22.15 **Scuola di polizia III.**

CAPITOL - 16.30, 22.00 **La bella addormentata nel bosco**, Walt Disney.

EXCELSIOR I - 16.30, 22.00 **Karate Kid II**, i. Ralph Macchio, Pat Morita.

EXCELSIOR II - 16.30, 22.00 **Power**, r. Sidney Lumet; i. Richard Gere, Julie Christie.

FENICE - 17.00, 22.15 **Grosso guaio a China Town**, r. John Carpenter; i. Kurt Russel.

MIGNON - 15.45, 22.00 **Desiderando Giulia**, □□

ALCIONE - 17.00, 22.00 **Monty Python - Il senso della vita.** □

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Speriamo che sia femmina**, dram., It./Fr., 121'; r. Mario Monicelli, i. Liv Ullmann, Catherine Deneuve, S. Sandrelli.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **Nove settimane e 1/2**, er. dram., 113'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger

RADIO - 15.30, 21.30 **Orge romane**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

ŠD Zarja priredi jutri, 14. septembra, izlet v Lesce ter na ogled Bleda, Krope in Begunj. Odhod iz Bazovice ob 6.30. Vpisovanje (razpoložljivih je še nekaj mest) v krožku ŠD Zarja vsak dan od 18. ure dalje.

Sindikat upokojencev CGIL - Opčine priredi 11. in 12. oktobra dvodnevni izlet v EMILIO ROMAGNO z obiskom hišespomenika bratov Cervi in ogledom mesta Marzabotto. Vpisovanje na sedežu v Narodni ul. št. 69 - tel. 214222 (ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. ure) in na sedežu Sindikata upokojencev CGIL v Nabrežini ob uradnih urah. Cena izleta 95.000 lir.

Društvo Slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da bo odhod avtobusa za izlet v San Marino in okolico, v četrtek, 18. septembra, ob 6.30 izpred sodne palače na Foru Ulpiano. Prosimo točnost.

razna obvestila

Mladinska skupina P. Tomažič obvešča, da bo odhod avtobusa v Avstrijo danes, 13. t. m., ob 16. uri iz Bazovice. Preverite veljavnost dokumentov!

Odbor Slavističnega društva obvešča, da bo prva letošnja seja v sredo, 17. septembra, ob 18. uri na sedežu ZSKD v Ul. sv. Frančiška 20. Na dnevnem redu bo razprava o udeležbi na zborovanju slavistov v Ljubljani, o nalogah SD v šolskem letu, ki se pričenja, o predstavitvi beril Nade Pertotove in drugem.

V okviru Tabora mladih bo oktobra meseca potekal na Opčinah TRIDNEVNI INFORMATIVNI TEČAJ O MOŽNOSTIH LIKOVNEGA USTVARJANJA, ki bo obsegal teorijo o risbi, teorijo o kompoziciji, barvno teorijo in sociologijo kulture. Teorija bo povezana s prakso, kateri bo sledila razstava udeležencev likovnega tabora. Tečaj je zamišljen kot alternativna oblika 9. bienala likovnikov amaterjev. Vpis je odprt vsem, ki jih zanima ustvarjalno delo nasploh. Prijave sprejema Tabor mladih - Opčine do 28. septembra. Za vse informacije telefonirati na št. 212100 od 8. do 9. ure in na št. 220680 od 19. do 20. ure.

Godbeno društvo Nabrežina vpisuje nove člane v Glasbeno šolo. Lekcije se pričnejo po 21. septembru. Zainteresirani naj se zglasijo ob ponedeljkih ali četrtkih od 20.30 dalje v društvenih prostorih (Nabrežina 106/c) za vpis in podrobnejše informacije.

Sklad "M. Čuk" in Delavnice pod posebnimi pogoji iz Kopra vabita jutri, 14. septembra, na SLAVNIK. Vabljeni ste, da se nam pridružite na vrhu med 10. in 15. uro.

Grafična delavnica Atelier in kulturno-umetniška skupina Prints prirejata TEČJE GRAFIKE za novo sezono 86/87 s pričetkom 29. septembra. Za informacije telefonirati na št. 631989 ali 200085 vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 17.30 do 19. ure.

Vzhodnokraško godbeno društvo "V. Parma" s sedežem v Trebčah obvešča vse vpisane učence in njihove starše, da bo pričetek pouka v društveni godbeniški šoli v sredo, 17. septembra. Prosimo starše, da se otvoritvenega sestanka z učitelji zanesljivo udeležijo zaradi podrobnejših pojasnil o pouku pihal, trobil in tolkal. Obor godbe.

čestitke

Danes praznujeta 55 let skupnega življenja MARIJA in LEOPOLD AŽMAN-ARMANI. Še mnogo srečnih in zdravih let jima želijo otroci z družinami.

Draga MAMICA in OČKA. Ob vajini 6. obletnici skupnega življenja vama iz srca voščiva vse najboljše vajini Sonja in Erika.

Draga KATJA in JOŽKO. Ob vajinem današnjem slavju vama iz srca želijo, da bi še mnogo let živela v razumevanju, sreči in ljubezni vsi, ki vaju imajo radi.

Danes se bo HUGO oženil, DARMO bo k sebi lepo vzel, da jo zmerom zvesto bo objemal in življenje večno sladko imel. S čašama sreče jima nazdravljata Walter in Damjana.

DARMA in HUGO

Da bi bil vajin skupen življenjski polet čimbolj prijeten vama želi

odbor KD Rdeča zvezda

Danes se poročita

DARMA PURIČ in HUGO FARNETI

Obilo sreče in zadovoljstva jima želijo

kolegi in predsedstvo SDGZ

Danes stopata na skupno življenjsko pot

DARMA in HUGO

Obilo sreče jima želita

odbor in namiznoteniški odsek ŠK Kras

Učno in neučno osebje Didaktičnega ravnateljstva v Dolini čestita kolegici Sonji ob rojstvu prvorojenčka

MIRKA

DRAGO SEDMAK in Abraham se od danes tikata.

Da bi se prijateljila še nešteto let ti želijo

Čukovi in Klabjanovi

Razpisali so natečaj za zavarovalnega agenta

Tržaška trgovinska zbornica razpisuje natečaj za zavarovalnega agenta. Državni izpiti se bodo vršili v Rimu, v nalašč zato določeni palači v Ulici Girolamo Induino št. 4.

Pismeni izpiti se bodo pričeli 7. novembra 1986, ob 8.3O, datum ustnih izpitov pa bodo udeleženci izvedeli kasneje.

Kdor se želi prijaviti, lahko odda svojo prošnjo do 27. t.m. Duplikat prošnje pa bo vsakomur na razpolago v knjižnici Trgovinske zbornice, Borzni trg 14.

šolske vesti

Šolsko skrbništvo je razpisalo natečaj za eno mesto dodatnega učitelja za prizadete učence in eno mesto dodatne vrtnarice za prizadete otroke za šolsko leto 1987/88 in šolsko leto 1988/89. Rok za vložitev prošnje zapade 19. septembra. Navodila in obrazce dobite na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. F. Filzi 8/I vsak torek, četrtek in petek od 16. do 17. ure.

Ravnateljstva slovenskih višjih srednjih šol v Trstu sporočajo, da bo začetna šolska maša v četrtek, 18. t. m., ob 9. uri v cerkvi pri Sv. Ivanu. Po maši ob 10. uri se bodo dijaki zbrali na posameznih šolah in začeli z rednim poukom.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Jakobu sporoča, da se vsi učenci zberejo v četrtek, 18. septembra, ob 8.30 v šolskih prostorih. Šolske maše pa se bodo vrstile s sledečim urnikom: šola Ribičič ob 10. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu, šola Gregorič ob 9.30 v cerkvi na Kolonkovcu, šola Kette ob 11.15 v kapelici v Ul. Marconi, šola Širok ob 9.30 v cerkvi sv. Vincenca, šola Grbec ob 17.30 v škedenjski cerkvi.

Srednja šola I. Cankar sporoča, da bo šolska maša ob 10. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu. Ob 11. uri naj se vsi dijaki zberejo v šolskih prostorih.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava kiparja Lovra Inkreta.

V umetnostni galeriji Malcanton - Ul. Malcanton 14/A bodo v ponedeljek, 15. t. m., odprli razstavo tržaškega slikarja FUSCA. Razstava bo odprta do 29. septembra.

včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 13. septembra
JANEZ

Sonce vzide ob 6.40 in zatone ob 19.21 - Dolžina dneva 12.41 - Luna vzide ob 17.17 in zatone ob 1.00.

Jutri, NEDELJA, 14. septembra
RASTKO

PLIMOVANJE DANES: ob 1.04 najnižje -36 cm, ob 8.36 najvišje 22 cm, ob 13.51 najnižje 1 cm, ob 18.54 najvišje 22 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 21,6 stopinje, zračni tlak 1017,4 mb rahlo narašča, brezvetrje, vlaga 60-odstotna, nebo skoraj jasno, morje mirno, temperatura morja 21,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Sara Antonelli, Alex Gregorio, Riccardo Tonon, Matevž Čuk, Gabriele Pellegrini.

UMRLI SO: 84-letna Irma Dagri, 79-letna Amalia Jurman, 82-letna Anna Korosec, 80-letna Giacomina Ribarovich, 90-letni Domenico Mior, 66-letna Pierina Segulin, 78-letna Dorotea Batagel, 78-letni Romano Tieni, 59-letni Ermanno Belli.

OKLICI: Delavec Sergio Gregori in prodajalka Francesca Giampietro, delavec Giuseppe Struna in vzgojiteljica Zdenka Tomazic, gasilec Dario Salvi in prodajalka Silva Zobec, miličnik Cesarino Nanini in gospodinja Doriana Screm, trgovec Massimo Bartoloni in brezposelna Paola Gabucci, biolog Francesco De Luca in prevajalka Alba Chiara Leo, uradnik Giorgio Vinattieri in gospodinja Giuliana Balbi, tiskar Roberto Furlan in gospodinja Graziella Ferluga, mehanik Ermanno Pitacco in študentka Georgia Foscarini, glasbenik Sergio Bernetti in brezposelna Maria Letizia Bussani, električar Fabio Guastini in gospodinja Monica Mates, finančni stražnik Alfio Asero in brezposelna Barbara Cossi, trgovec Teodoro Sila in trgovka Ljuba Černjak, obrtnik Vincenzo Luce in frizerka Cristina Montissi, podčastnik Donato Ingusei in gospodinja Cristina Marsetti, električar Cristoforo de Angelini in delavka Luana Tomasi, agent javne varnosti Sergio Zanelli in gospodinja Renata Chiaruttini, trgovec Moreno Russo in trgovka Antonella Laschizza, inženir Enrico Turre in biologinja Uberta Giorgi.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 8., do sobote, 13. septembra 1986

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Mazzinijev drevored 1 (Milje), Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Mazzinijev drevored 1 (Milje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Zadruga NAŠ KRAS

vljudno vabi na odprtje razstave

MIHAELE VELIKONJE

KRAŠKE OSMICE

(risbe - akvareli)

ki bo danes, 13. t. m., ob 20.30 v Kraški galeriji v Velikem Repnu.

mali oglasi

KUPIM rabljeno cyklette v dobrem stanju. Tel. 747736.

KMETIJSKA ZADRUGA je tudi letos prisotna na Kmetijskih dnevih v Boljuncu od 12. do 15. septembra z razstavo kmetijske opreme in kmetijskih potrebščin.

LETOŠNJI ABSOLVENT Trgovskega tehničnega zavoda "Žiga Zois" v Trstu sprejme katerokoli zaposlitev, tudi začasno. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Absolvent".

PRODAM ovalno mizo in šest stolic za 150.000 lir. Tel. 741670.

PRODAM stanovanje 80 kv. m, okolica Domjo: 2 spalnici, kuhinjski kot, dnevna soba, shramba, kopalnica, balkon. Tel. 228390.

ODDAM V NAJEM skladišče, 70 kv. m, pri Domju. Tel. 228390.

PRODAM enonadstropno otroško posteljo, stajco, mizico za previjanje, posteljico za kampiranje in še voziček. Tel. 818182 v večernih urah.

PRODAM mlado kozo. Tel. 200760.

SPREJMEM V SLUŽBO pošteno žensko za hišna dela in oskrbo vojnega invalida. Tel. 040/575436.

OSMICA v Borštu je odprta od danes dalje pri Zaharju.

prispevki

Ob 6. obletnici smrti sina Fulvia darujeta Danila in Nino Slavec 30.000 lir za VZPI-ANPI Dolina-Mačkolje-Prebeneg, 30.000 lir za pihalni orkester Breg, 30.000 lir za KD V. Vodnik in 30.000 lir za partizanski klub v Boljuncu.

V spomin na Santo Canciani darujeta Livia in Sergio Canciani z družino 50.000 lir za ustanovo Banca del sangue.

V spomin na dragega moža Franca Ukmarja daruje žena Marija 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na prijatelja Ferdinanda Rukina daruje Leopold Adam 30.000 lir za Dijaško matico.

Ob 48. obletnici smrti Antonije Hrvatič daruje hči Nina 15.000 lir za ŠD Breg.

V spomin na nepozabnega sina Viljema Berdona darujeta oče in mama 100.000 lir za pevski zbor Slavec.

Just Hrvatič daruje 10.000 lir za SKD Slavec.

V drag spomin Marinke Theuerschuh-Pisani darujeta Tatjana in Jožko Gerdol 50.000 lir za obnovitev repentabrske cerkve.

V spomin na Rudolfa Kalca darujeta Emil in Renato Grgič z družinama 10.000 lir za KD Slovan in 10.000 ŠZ Gaja.

V spomin na Rudolfa Kalca darujeta družini Žagar-Ferluga (Padriče 32) 40.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na svoje drage daruje Franc Resinovič 15.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

Ob prvi obletnici smrti Radija Dolenca darujejo žena Danica ter sinova Igor in Vojko 200.000 lir za SKD Tabor.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 12. 9. 1986

Ameriški dolar	1.405.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	686.—	Švicarski frank	843.—
Francoski frank	208.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	607.—	Norveška krona	191.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	201.—
Funt šterling	2.080.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.880.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	830.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	2,75
Kanadski dolar	1.005.—	Drobni dinar	2,75

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

ULICA TORREBIANCA 18 — ULICA FILZI 6

POOBLAŠČEN OD MINISTRSTVA ZA JAVNO VZGOJO (Glavna direkcija za kulturne izmenjave) M. D. 26.9.1977

Edini pooblaščeni center v Furlaniji - Julijski krajini za

THE BRITISH SCHOOL V TRSTU

Center št. 6317 za izpite v angleščini kot tuj jezik

OBVEŠČA:

1. Potek roka za vpis v »First Certificate in English«, »Proficiency« in »Diploma«, decembrski rok 1986. Bodisi formularje kot takse za izpite je treba predložiti v British School do sobote, 27. septembra 1986.
2. Po poteku tega datuma ne sprejemamo več vpisnin.
3. Taksa za izpit za »First Certificate« (FCE) znaša 89.000 lir, taksa za izpit »Proficiency« (CPE) znaša 101.000 lir.
4. These exsaminations are open only to candidates whose mother tongue is not English. FCE has got no official recognition. CPE is recognised by nearty all British Universities as the equivalent of GCE Ordinary Level English language, or the use of English test or special tests of English for foreignes at this level (JBM Test, TOEFL etc.).
5. Od junija dalje se izpiti vršijo tudi v Vidmu.

Za nadaljnje informacije v TRSTU: Mr. Peter Brown — Cambridge Local Secretary British School — Ul. Torrebianca 18, tel. 040/69140-69453-60726.

Služba javnega obveščanja British School v Trstu

AGRARIA Righi

semena - gnojila
orodje za kmetijstvo
in vrtnarstvo
stroji in proizvodi
za enologijo

TRST - Trg Goldoni 9 - Tel. 040/772517

Bogata življenjska pot učitelja in planinca

75-letni jubilej Hinka Uršiča

Me udeleženci proslave 90-letnice ustanovitve soške podružnice SPD na planini Razor 20. julija letos sem srečal tudi upokojenega sodelavca in prijatelja s tolminske srednje šole prof. Hinka Uršiča, še vedno čvrstega in za-

gledanega v gore. Spomnil sem se, da bo kmalu obhajal že svojo 75-letnico in da je prav, če ob tej priliki zapišem o njem nekaj vrstic.

Hinko se je rodil 30. julija 1911 v Šentmavru, starši so bili iz družine malih kmetov iz Sela pri Volčah. Oče je postal progovni čuvaj. Ko se je začela vojna z Italijo, je morala družina v begunstvo v Radovljico. Hinko se je po radovljiški osnovni šoli šolal na šentviški klasični gimnaziji. Na ljubljanski univerzi si je - že od mladega ljubitelj narave in planin - izbral študij zemljepisa in zgodovine. Po diplomi in vojaščini ga je zadela usoda mnogih tedanjih mladih intelektualcev: ni dobil službe. Na srečo se mu je kmalu ponudilo skromno honorarno mesto na meščanski šoli v Mežici. Ko je zadivjala druga svetovna vojna, je bil premeščen na gimnazijo v Ljubljani. Komaj se je vživel v novo okolje, so ga že poklicali k obrambi ogrožene domovine. Blizu madžarske meje so zaradi ustaškega izdajstva njegovo enoto obkolili Nemci in tako je prišel v vojno ujetništvo. Oktobra 1943 se je vrnil v Ljubljano in delal naprej na gimnaziji, ki jo je moral pred leti zapustiti. Tu se je povezal z OF.

Po osvoboditvi je bil poslan obnavljat slovensko gimnazijo v Ptuju. Tu si je našel tudi življenjsko družico Stano iz znane napredne učiteljske družine Musarjevih. Decembra 1945 je šel pomagat organizirat slovensko šolstvo na Tržaškem. Pripravil je učiteljski tečaj v Portorožu, ki je pomenil oživitev slovenskega učiteljišča, na katerem je potem učil do jeseni 1948 in obenem upravljal dijaški dom.

Iz Portoroža se je vrnil v kraj svojih dedov, v planinski raj pod Kukom in Škrbino - v Tolmin. Tu je še 31 let vzgajal mladino na učiteljišču in gimnaziji. Njegova široka razgledanost - zbral si je bogato knjižnico - in njegovo razumevanje mladega človeka sta pripomogli k njegovemu slovesu dobrega pedagoga. V pokoj je odšel po 40 letih dela z mladino. S posebno vnemo je v njej budil ljubezen do domovine, narave in gora.

Profesor Hinko je bil delaven tudi izven šole. Dolga leta je bil občinski odbornik in sodnik porotnik, vendar je najraje delal v planinskem društvu Tolmin. Več kot dve desetletji je bil član upravnega odbora, kot vodja gradbenega odseka ima veliko zaslug za gradnjo planinske postojanke na planini Razor. Pisal je članke v Planinski vestnik in oba Tolminska zbornika, napisal je tudi kroniko Soške podružnice SPD od ustanovitve 1986. Za svoje delo na tem področju je bil odlikovan in izvoljen za častnega člana SPD.

Sodeloval je pri ustanavljanju tolminskega muzeja in planinskega muzeja v Trenti. Kot sodelavec Krajevnega leksikona in Leksikona krajevnih imen je strokovno obdelal mnoga naselja tolminske občine, objavlja pa tudi članke v geografskih strokovnih glasilih. Vrh njegovih prizadevanj je obsežni Pogled na naše Posočje v knjigi Fon-Uršič: Dolina Soče, knjigi, ki je kljub razmeroma visoki nakladi kmalu pošla in se priprvlja njen ponatis.

Naj sklenem to pisanje z iskrenimi voščili profesorju Hinku Uršiču, da bi med nami Tolminci doživel še mnogo ustvarjalnih in prijetnih let!

JANEZ DOLENC

Kjer gnezdijo planinski hudourniki

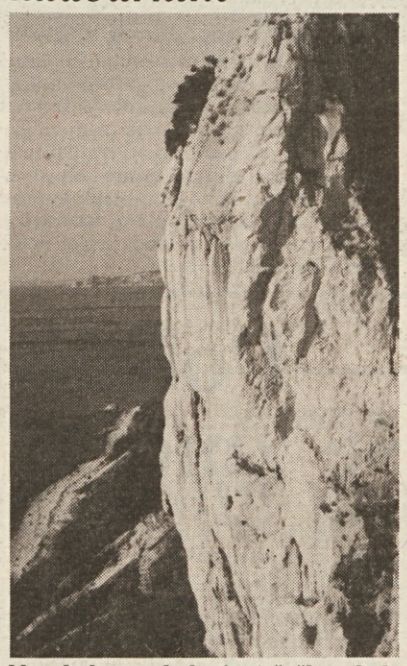

Na obalnem skalovju tržaške obale gnezdijo tudi precej redki planinski hudourniki (Apus melba), ki se od običajnih hudournikov, ki gnezdijo pri nas v mestu, razlikujejo po belem trebuhu in temnejšim pasom okoli prsi. Hudourniki nas zapustijo prve dni septembra in se odpravijo na dolgo selitev v Afriko

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

RIO GRANDE, 1950
Režija: John Ford. Igrajo: John Wayne, Maureen O'Hara, Ben Johnson, Harry Carey Jr., Victor McLaglen. Italia 1 ob 9.30.

Rio Grande je zaključena epizoda Fordove vojaške trilogije. Karavano napadejo Indijanci in ugrabijo ženske ter otroke. Poročnik Yorke napade indijanski tabor in osvobodi vse ujetnike. Na proslavi v čast osvoboditelju se Yorke ponovno zbliža z družino, ki je med secesijsko vojno ostala na strani generala Leeja. Ford posrečeno uporabi vrsto karikaturistov za stranske vloge, ki poživijo prizore vojaškega življenja. Film pa je razvlečen prav v tem obrobnem prikazu, ki utrudljivo zavlačuje čas dogajanja.

COLAZIONE DA TIFFANY
Breakfast at Tiffany's - Zajtrk pri Tiffanyju, 1961
Režija: Blake Edwards. Igrajo: Audrey Hepburn, George Peppard, Patricia Neal, Buddy Ebsen, Mickey Rooney. RAI 1 ob 13.45.

Holly (Audrey Hepburn) in Paul (George Peppard) živita v isti palači in se, hočeš-nočeš, zaljubita. Vendar ima vsak svoje zbegano življenje. Holly splodleti poroka s premožnim južnoameriškim trgovcem, Paula pa zapusti premožna gospodinja, ki ga je tudi vzdrževala. Potrta sta oba: ne preostane jima drugega, kot da se brez denarja in brez velikih ambicij enostavno poročita. Zgodba prikriva nešteto dogodivščin, ki jih oba protagonista doživljata. Edwards slovi po svoji iznajdljivosti in duhovitosti: uspešnosti filma velika prispeva prikupna Audrey Hepburn v vlogi, ki je precej podobna uspešni interpretaciji Abrine v istoimenskem Wylerjevem filmu.

TRE SUL DIVANO
Three on a Couch - Trije na ležalniku, 1966
Režija: Jerry Lewis. Igrajo: Jerry Lewis, Janet Leigh, James Best, Mary Ann Mobley, Gila Golan, Leslie Parrish. RAI 2 ob 16.30

Slikar, srečno poročen s psihanalistko, zmaga natečaj, ki mu omogoča daljše bivanje in delo v Parizu. Žena pa ne more z njim, dokler ne pozdravi treh pacientk, ki zavračajo moške. Tako se mož spreminja v za vsako od treh bolnic idealnega tipa, da bi jim pomagal čimprej ozdraviti. Končno je vse v redu in je potovanje možno: na poslovilno veselico pa pridejo tudi tri dekleta...

Izjemna komičnost Jerryja Lewisa je glavna zanimivost tega filma, ki oponaša motive klasične komedije. Lewis sam odigra pet različnih vlog; briljantna intuicija pa je v tem, da prizore ne izpelje nikoli do ekstrema komičnosti, ampak jih enostavno lepi enega za drugim. S tem doseže zazidljiv efekt, po katerem noben prizor ne izpade kot cenen "entertainment", ampak kot spretno izoblikovana in neverjetna sosledica dogodivščin.

L'ASCENSORE
Dvigalo, 1983
Režija: Dick Mass. Glavni vlogi: H. Stapel, Josine Val Dulsm.. Italia 1, jutri, v nedeljo, 14. septembra, ob 22.15.

Že drugo nedeljo zaporedoma ponuja Italia 1 filmski maraton: prejšnji teden je bil posvečen Scherlocku Holmesu, jutri pa so na vrsti tri srhljivke. Najzanimivejša je druga na sporedu, po filmu Cujo režiserja Lewisa Teagueja, zgodbi o krvoločnem in morilskem bernardincu. Dvigalo je dobro izdelan holandski film, ki je imel precej uspeha v lanski sezoni. Poblazneli znanstvenik preklopi nekaj sponk v elektronski centrali, ki upravlja dvigalo nebotičnika. Tako "znori" še dvigalo samo: priča smo srhljivim prizorom, ko dvigalo vsrkava vase svoje številne uporabnike in jih ubija na najrazlikčnejše načine. V pričakovanju na naslednji uboj dvigala rase napetost in vznemirljivost te cinične zgodbe.

OČE NA SLUŽBENI POTI
Režija: Emir Kusturica. Igrajo: Moreno Debartoli, Mirjana Kranovič, Miki Manojlovič, Pavle Vujišič, Mira Furlan. TV Ljubljana, jutri, nedelja, 14. septembra, ob 20.05.

Drugi del televizijske nadaljevanke.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

10.00 Nadaljevanka: Il commissario de Vincenzi
11.10 Risanke
11.30 TV film: Il testimone
13.00 Balet: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Colazione da Tiffany (kom., ZDA 1961, r. Blake Edwards, i. Audrey Hepburn, George Peppard, Mickey Rooney)
15.30 Nadalj.: Il conte di Montecristo
16.30 "Il sabato dello zecchino"
17.20 Risanka: Grisu il draghetto
17.30 Siena: Il Palio
18.35 Verska oddaja
18.45 Programi prihodnjega tedna
19.05 Risanka: Richie Rich
20.00 Dnevnik
20.30 Glasbena oddaja: Sotto le stelle
21.50 Dnevnik
22.00 Messner-Makalu sfida invernale
23.00 Benetke: Literarna nagrada Mondello
23.35 Dnevnik in vremenske razmere
23.45 Film: Memorie di una sopravvissuta (1981, r. D. Gladwell, i. J. Christie, C. Guard, D. Hutchings)

RAI 2

9.45 Programi prihodnjega tedna
10.00 Dokumentarec: Ventisei giorni della vita di Dostojevskij
11.15 Nadaljevanka: Clayhanger (r. John Davies, i. Harry Andrews), 1. del
13.00 Dnevnik
13.15 Dnevnik. Bella Italia
13.45 Izžrebanje loterije
13.50 Nanizanka: Saranno famosi
14.15 Športna sobota: Kolesarstvo in tenis
16.35 Film: 3 sul divano (kom., ZDA 1966, r. Jerry Lewis, i. Jerry Lewis, Janet Leigh)
18.20 Športna poročila
18.30 Nani.: Il commissario Köster
19.40 Vremenska napoved
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Film: Il grande Gatsb (dram., ZDA 1974, r. Jack Clayton, i. Robert Redford, Mia Farrow)
22.45 Dnevnik
22.55 Il cappello sulle ventitrè
23.40 Srečanje s kinematografijo
23.50 Dnevnik - zadnje vesti
24.00 Športna oddaja

RAI 3

12.05 Big, program Alfonsa de Liguoroa
13.00 Nadaljevanka: Vita di Dante
14.15 Glasbena oddaja: Dancemania
15.10 Film: Il bandito (dram., It. 1946, r. Alberto Lattuada, i. Amedeo Nazzari, Anna Magnani)
16.30 Glasbena oddaja: Dadaumpa
17.25 Dokumentarec: Grandi mostre: Baedeker
18.00 Ostia: Lahka atletika
19.00 Dnevnik
19.25 Informativna oddaja: Archivio dell'arte
20.00 Informativna oddaja: Scuola aperta sera
20.30 Top Moda '86 Speciale
21.30 Dnevnik
21.55 Iz občinskega gledališča v Firencah - Posvečeno Pucciniju: Drama - Suor Angelica
23.05 Dokumentarec
23.30 Iz Argentine: Incontrarsi nell'etere

RTV Ljubljana

8.00 Poročia
8.25 Slovenske ljudske pravljice
8.40 J. Ribičič: Miška spregleda
8.50 Čirule Čarule: Čarobni vozel
8.55 Ustvarjalne igre: Pravljica o ribiču in ribici
9.10 Jugoslovanske zborovske slovesnosti v Nišu (1. oddaja)
9.40 Dokumentarna serija: Afrika: Obvladanje celine (2. del)
10.40 Dokumentarec: Edvard Rusjan - slovenski Ikarus
11.10 Dokumentarec: Kako postaneš vojaški pilot
11.25 Poročila
16.40 Poročila
16.45 Film: Mali kaznjenec
18.00 Dokumentarna oddaja: Vrnitev
18.45 Risanka
19.00 Danes: Turistični globus
19.30 Dnevnik
19.45 Vremenska napoved
19.50 Zrcalo tedna
20.15 Lindberghov polet čez Atlantik (ameriški film)
22.40 Dnevnik
22.55 Pop satirikon - Ž. Petan in D. Uršič: Variacije na isto temo

TV Koper

17.00 Nanizanka: Bellamy
18.00 Nadaljevanka: Tra l'amore e il potere
18.55 TV Novice
19.00 Nanizanka: Avventure in alto mare
19.30 TVD Stičišče
19.50 Dokumentarec: Start - Muoversi come e perchè
20.30 A. Dvoržak: Stabat mater opus 58
22.10 TVD - Vsedanes
22.20 Dokumentarna oddaja
23.00 Nanizanka: Čar nepredvidenega
23.30 Nanizanka: Lucy

RAI 2 ob 20.30: Veliki Gatsby

CANALE 5

8.30 Nanizanka: Una famiglia americana
9.00 Film: Come sposare la compagna di banco e farla in barba alla maestra (kom., VB 1972, r. W. Hussein, i. J. Wild, M. Lester)
11.00 Nanizanke: Alice, 12.30 Dalle nove alle cinque, 12.30 Lou Grant
14.05 Film: Psycosissimo (komič., It. 1961, r. Steno, i. R. Vianello, U. Tognazzi)
15.50 Film: Noi siamo due evasi (komič., It. 1959, r. G. Simonelli, i. U. Tognazzi, M. Noel)
18.00 Športna rubrika: Record
19.30 Nanizanka: 19.30 Love Boat
20.30 Zabavnoglasbena oddaja: La corrida, vodi Corrado
23.15 Nanizanke: Fifty Fifty, 0,15 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: Vegas, 9.20 Switch
10.10 Film: Questa volta parliamo di uomini (kom., It. 1964, r. L. Wertmüller, i. N. Manfredi, M. Vukotič)
12.00 Nanizanki: Mary Tyler Moore, 12.30 Vicini troppo vicini
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke L'incantevole Creamy, Le avventure della dolce Katy, She-Ra, la principessa del potere
14.30 Nanizanka: La famiglia Bradford
15.30 Film: Il terrore di Chicago (dram., ZDA 1941, r. L. Seiler, i. I. Manning, M. Watson)
17.20 Nanizanke: Con affetto Sydney, 17.50 Mary Benjamin, 18,40 Arabesque, 19.30 Charlie's Angels
20.30 Film: La bellezza di Ippolita (kom., It. 1962, r. G. Zagni, i. G. Lollobrigida, E. M. Salerno)
23.15 Filmske premiere
23.45 Film: Furore sulla città (akcij., ZDA 1952, r. W. Dieterle, i. W. Holden)
1.30 Nanizanka: Vegas

ITALIA 1

8.20 Nanizanki: Sanford & Son, 8.45 Daniel Boone
9.30 Film: Rio Bravo - Un dollaro d'onore (vestern, ZDA 1951, r. J. Ford, i. J. Wayne, M. O'Hara)
11.15 Nanizanke: Sanford & Son, 11.40 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker, 14.15 Toma, 15.15 Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lovely Sara, Il Tulipano Nero, Occhi di Gatto
17.55 Nanizanka: La famiglia Addams
18.15 Glasbena oddaja: Musica è
19.15 Nanizanka: Streethawk
20.00 Risanka: Magica, magica Emi
20.30 Italijansko nogometno prvenstvo
22.30 Nanizanka: Hardcastle and McCormick
23.20 Športna oddaja: Grand Prix
0.35 Glasbena oddaja: Deejay television

TELEPADOVA

13.30 Risanki: Uomo Tigre in Sport Billy
14.00 Športna oddaja: Eurocalcio, 15.00 Rombo TV, 16.00 Catch
17.00 Risanke: Belle e Sebastien, Kimba, I predatori del tempo, 18.30 Uomo Tigre, 19.00 Sport Billy
19.30 Nanizanka: Laredo
20.30 Nadaljevanka: La talpa (2. del)
22.30 Informativna oddaja: Tre Lady Tre
23.30 Film: Champagne e fagioli (kom., 1977, r. Oscar Brazzi, i. Leonora Fani)
0.30 Film: I ragazzi soprannaturali

TELEFRIULI

13.30 Nanizanka: L'uomo e la città
14.30 Risanka: Hanna e Barbera
15.30 Glasbena oddaja: GTX Music
18.30 Nanizanka: Ironside
19.30 Dnevnik
20.00 Dokumentarec: Le meraviglie della natura
20.40 Film: Inferno (dram., ZDA 1953, r. Roy Baker, i. Robert Ryan, Rhonda Fleming)
22.30 Dnevnik
23.30 Nanizanka: Scacco matto

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah: Kulturni dogodki (ponovitev); 8.40-10.00 Glasbeni almanah (1. del): Iz sence večnosti (ponovitev); 10.10 Koncert; 11.30-13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestanek ob 12.: Na počitnice!; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Poletni mozaik (1. del): Poti do branja; 16.00 Beležka: Filipike in jeremijade Ivana Cankarja; 17.10 Klasični album; 18.00 Dramska vetrovnica: Smeh na domačih tleh; 18.40 Poletni mozaik (zadnji del).

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Odprto za kulturno-zabavni program; 11.05 S poti po Jugoslaviji; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10-15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 16.40 Lojtrca domačih; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute Z ansamblom Jožeta Privška; 20.00-23.00 Slovencem po svetu, vmes Mladi mostovi, Naši kraji in ljudje; 22.50 Literarni nokturno; 23.00-5.00 Nočni program, glasba.

RADIO KOPER
(slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Čestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00—13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.15 Zamejska reportaža; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Otvoritev programov - Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flash back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Napoved programov; 12.00 Glasba po željah; 14.33 Poročila v nemškem jeziku; 14.30- 20.00 Popoldanski glasbeni program; 15.00 I magnifici sette; 15.45 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo iz...; 20.00-6.00 Nočni program Radia Koper.

RADIO OPČINE

10.00 Glasbena matineja - vodi Majda; 15.00 Glasba po željah - v studiu Sabina; 17.00 Zakaj tako, kaj mislite vi? - vodita Gabrijela in Martina 19.00 Listam po časopisih - vodi Vinko.

Vreme naklonjeno spravilu letošnjega pridelka grozdja

Vreme, ki je še do nedavna ogrožalo letošnjo trgatev, je postalo zdaj najboljši zaveznik vinogradnikov na Goriškem. Grozdje je po pričakovanih izdatnih padavinah dozorelo, lepo vreme pa omogoča pravočasno spravilo pridelka, ki ga bo v poprečju okrog 15 do 20 odstotkov več kakor lani.

Zgodnje cvetenje spomladi je imelo za posledico tudi zgodnejše zorenje. Trgatev na Goriškem se je letos pričela dober teden prej kakor lani in se bo seveda, če bo vreme držalo, tudi zaključila prej. Še pred koncem meseca bodo potrgali tudi zadnje količine grozdja in glavno besedo in odgovornost za kvaliteto pridelka bodo prevzeli kletarji. Po dosedanjih ugotovitvah je grozdje zelo zdravo, stopnja sladkorja je sicer rahlo nižja od pričakovane, količina mošta v jagodah skoraj optimalna. Osnovni pogoji za srednje dobro letino so torej zagotovljeni.

Vinogradi v Brdih, v nižinskem predelu in zadnje dni tudi na Krasu so oživeli. V Brdih bodo v prihodnjih dneh potrgali večino belih sort in se bo proti koncu tedna začelo spravilo rdečih sort grozdja, ki so glede časa zorenja bolj pozne in tudi bolj odporne pred gnilobo.

Trgatev je v polnem teku tudi v jugoslovanskih Brdih. V zadružni kleti na Dobrovem so prve količine grozdja prevzeli v začetku tedna. Ob ugodnem vremenu se bo trgatev zaključila pred koncem meseca. Računajo, da bodo od kooperantov prevzeli okrog 1200 do 1300 vagonov grozdja. Akontacijska cena za grozdje bo nekaj nad 200 dinarjev za kilogram, odvisno pač od kakovosti, vrste in stopnje sladkorja. Med letom bodo vinogradnikom izplačali še razliko.

Z vremenom so kajpak zadovoljni tudi kletarji. Grozdje se ob razmeroma nizkih temperaturah dobro ohranja, manj je treba energije za hlajenje prostorov in posod, kjer poteka fermentacija, proces, ki se mora odvijati v optimalnih pogojih.

Na natečaju Rodolfo Lipizer

Zaključen posvet o violini nocoj zadnji finalni nastopi

Mednarodni violinski natečaj Rodolfo Lipizer se bliža koncu. Sinoči so se pričeli finalni nastopi šestih najboljših violinistov, ki so uspešno premostili ovire izločilnega tekmovanja, včeraj pa je bil tudi 4. mednarodni posvet o violinski glasbi, ki ga društvo Lipizer prireja ob mednarodnem natečaju.

Na posvetu v sejni dvorani pokrajinskega sveta je sodelovalo nekaj desetin glasbenih strokovnjakov in poznavalcev violinske glasbe. Predsedoval je prof. Riccardo Malipiero, predsednik žirije na letošnjem violinskem natečaju. Kot poročevalci in v diskusiji so sodelovali še drugi mednarodno priznani poznavalci violinske glasbe.

Tema je bila dokaj specifična in namenjena specialistom za violino. Govor je bil namreč o tehniki vibrata pri violini in violi ter s tem povezanimi pedagoškimi napotki Rodolfa Lipizerja in drugih glasbenih pedagogov.

Omenili smo, da prehaja tekmovanje mladih violinistov v zaključni del. Nocoj, s pričetkom ob 20.30, bodo nastopili še zadnji trije violinisti v drugem večeru finalnih nastopov. Šlo bo za prave koncerte, saj bo tekmovalce spremljal simfonični orkester Teatra Wielkega iz Varšave. Izvajalci bodo obvezno igrali prvi del Brahmsovega ali Mendelssohnovega violinskega koncerta, in drugi kocert na izbiro med Beethovnom (op. 77), Čajkovskim (op. 35), Respighijem (Gregorijanski koncert) in Sibeliusom (op. 47).

Proglasitev zmagovalcev bo, tako kot nocojšnji koncert, v Avditoriju v Ul. Roma jutri ob 20. uri, sledil pa bo koncert zmagovalcev, vedno ob spremljavi varšavskega orkestra.

Od Solkana do Ločnika

S kajakom po Soči

Na pobudo Kajakaškega kluba Soške elektrarne iz Nove Gorice, v sodelovanju z ZSŠDI iz Gorice bo danes na Soči zanimiva kajakaška prireditev. Ob 13. uri bodo izpod jeza na Soči pri Solkanu zaveslali s kajaki člani KK Soške elektrarne ter se po Soči spustili do jeza pri Ločniku.

Mejo bodo preveslali brez formalnosti. Po napovedih se bo prireditve, ki naj bi postala kar tradicionalna, tako kakor sta to Pohod prijateljstva in Kolesarenje prijateljstva, udeležilo nekaj deset kajakašev iz Nove Gorice in tudi iz Gorice, kjer deluje kajakaška skupina v okviru goriške sekcije CAI, ki se je pridružila pobudi.

Udeleženci se bodo spustili v vodo ob 13. uri in dosegli cilj pri ločniškem mostu, približno eno uro kasneje.

Popoldne sta si ogledala Mipot v Krminu

Predstavnika SZDL Slovenije v Gorici na obisku pri SKGZ

Med obiskom v naši deželi sta bila včeraj najvišja predstavnika republiške konference SDZL Slovenije, njen predsednik Jože Smole in podpredsednik Ciril Zlobec, na obisku tudi v Gorici. Delegacija SKGZ, v kateri so bili poleg predsednika Borisa Raceta in tajnika Duška Udoviča tudi predstavniki treh teritorialnih odborov za goriško, videmsko in tržaško pokrajino, se je z uglednima gostoma sestala na razgovoru, ki je potekal na sedežu v Ul. Malta.

Kot gostitelj srečanja je predstavnika Socialistične zveze delovnega ljudstva pozdravil predsednik teritorialnega odbora SKGZ za Goriško Mirko Primožič, ki je nato na kratko spregovoril o življenju, delovanju in problemih Slovencev v goriški pokrajini. Govor je bil o šolskih vprašanjih (mimogrede je s tem v zvezi pesnik Ciril Zlobec povedal, da se je pred vojno eno leto šolal v goriški gimnaziji v isti stavbi semenišča, kjer so danes slovenske šole), nadalje o kulturnem utripu manjšine, ki tako v mestu kot po okoliških vaseh razpolaga s kulturnimi domovi in razvejanim društvenim delovanjem, o manjšinskem gospodarstvu ter seveda tudi o sedanjem političnem trenutku. Glede tega je predsednik Primožič omenil zaskrbljujoč razkroj, ki smo mu v zadnjih letih priče v odnosih med večino in manjšino tudi v Gorici, kjer so se še v bližnji preteklosti ti odnosi razvijali v dosti bolj odprtem vzdušju.

V razgovoru je poudarek šel tudi na pomen, ki ga odprta meja in razvijanje sodelovanja na ravni mest Gorice in Nove Gorice ter na višjih ravneh imata za ugodno reševanje vprašanja zakonske zaščite Slovencev v Italiji in na odnose med pripadniki obeh narodnosti v Gorici sami.

Po kosilu sta se predstavnika SZDL v spremstvu gostiteljev odpravila še v Krmin, kjer sta si ogledala proizvodne prostore tovarne elektronskih sestavnih delov Mipot.

Politični dogodki v Tržiču še zmeraj v ospredju zanimanja

Po četrtkovem sporočilu o prestopu dveh vidnih predstavnikov KPI v Tržiču v socialistično stranko, odločitvi naj bi botrovalo predvsem pomanjkanje notranje demokracije v vrstah KPI in poudarjena birokratizacija stranke, kakor sta Demarchi in Marin pojasnila v pismu tržiški sekciji PSI, v katerem sta prosila tudi za vstop v stranko, in po takojšnji in zelo ostri reakciji deželnega vodstva KPI, je bilo pričakovati, da bodo tudi druge stranke povedale svoje stališče o dogodku.

Tako je demokristjanski poslanec Luciano Rebulla, ki je sicer doma iz Tržiča in ki torej tamkajšnje politične razmere dobro pozna, včeraj v posebni izjavi za tisk dejal, da je vstop dveh vidnih predstavnikov v socialistično stranko razumeti kot znak krize v kateri se je znašla KPI. Kriza, ki se ni pojavila šele v zadnjem času, ampak je bila prisotna v samem levičarskem odboru, ki je upravljal občino v Tržiču že dalj časa. Kriza KPI narekuje drugim strankam, da še bolj utrdijo sodelovanje in zagotovijo trdno upravo v občini. Poslanec Rebulla ob koncu svoje izjave dodaja še "nasvet", naj socialisti nikar ne skušajo izrabiti težav v vrstah KPI in postavljati zahtev po vodilni vlogi v Tržiču.

Včeraj so dogodek obsodile, v skupni izjavi, tudi sekcije KPI iz Tržiča, ki v dokumentu zahtevajo, da Demarchi in Marin vrneta mandat, ki sta ga prejela kot predstavnika KPI v občinskem svetu in v drugih forumih. Oba sta namreč še zmeraj občinska svetovalca, vse od leta 1975, ko so v Tržiču sestavili levičarski odbor, pa sta opravljala pomembne funkcije.

Kaj je botrovalo njuni odločitvi? Sama sta v pismu navedla nekaj razlogov, ki bi utegnili pospešiti odločitev, o kateri sta menda razmišljala že kar nekaj let. Šlo naj bi torej za osebno odločitev in ne za kakršnekoli pritiske ali manevre, so na tiskovni konferenci povedali predstavniki PSI.

Da je bilo in da je še zmeraj nekaj težav v vrstah KPI pa je posredno povedal tudi deželni tajnik Viezzi na tiskovni konferenci in na četrtkovi skupščini. O odnosih znotraj partije ter o odnosih z levičarskimi strankami in zlasti s socialisti pa se zdaj napoveduje poglobljena razprava na vseh nivojih.

Odprte papirnice in knjigarne

Pokrajinsko združenje trgovcev sporoča, da bodo v ponedeljek, 15. t. m., papirnice in knjigarne lahko odprte. V četrtek se namreč pričenja pouk na šolah, na kar se je treba pravočasno pripraviti.

razstave

Razstava o bivanju Burboncev v Gorici je odprta v palači Attems samo še danes. Danes ob 16. uri je napovedan voden obisk. Urnik pogleda je od 9.30 do 12.30 in od 15. do 18.30.

izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča, da za jutri napovedanega izleta z vzponom na Mangrt ne bo zaradi neprevoznosti ceste na Mangrt.

Društvo vabi člane, naj se po možnosti udeležijo proslave ob Dnevu planinca, ki bo jutri pri Mozirski koči na Golteh, v Savinjski dolini. Slovesnost bo ob 11. uri.

kino

Gorica

VERDI 18.00-22.00 »I cinque della squadra d'assalto«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

CORSO 18.00-22.00 »Scuola di polizia n. 3«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Marina perversa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00-22.00 »9 settimane e mezzo«.

COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00-20.00 »Honorarni konzul«. 22.00 »Carstvo čutov«.

DESKLE 19.30 »Mimoidoča iz Ulice Sans-Souci«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Bassi Rita Ul. Don Bosco 175, tel. 32515

Konzul Mirošič pri prefektu in goriškem županu

Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Drago Mirošič nadaljuje v teh dneh s poslovilnimi obiski pri raznih inštitucijah in predstavnikih oblasti. Kot smo poročali bo namreč čez nekaj tednov zapustil svoje mesto na čelu konzularnega predstavništva SFRJ v naši deželi. Potem ko se je v prejšnjih dneh sestal s predsednikom Pokrajine Cumpeto in s člani teritorialnega odbora SKGZ, je bil včeraj na obisku pri goriškem prefektu Garsii in pri županu Scaranu. Obe srečanji sta potekali v prijateljskem vzdušju in sta bili priložnost za krajša razgovora o obmejnih odnosih in sodelovanju.

V pogovoru z goriškim županom je tako bila poudarjena visoka vrednost dobrososedskih odnosov in sodelovanja ob meji. V okviru tega sodelovanja, je poudaril Mirošič, so še posebej pomembni vidni rezultati, ki sta jih v preteklosti dosegli mesti Gorica in Nova Gorica. Župan Scarano je s svoje strani izrekel gostu priznanje za njegov pomemben osebni prispevek in prizadevnost v razvijanju čedalje bolj prijateljskih odnosov ob jugoslovansko-italijanski meji.

Sreča se je nasmehnila klientu bara »Alle Ali« na Korzu

Zmagal 50 milijonov s totocalciom

Sreča se je prejšnjo nedeljo široko nasmehnila zaenkrat še neznanemu, a skoraj gotovo goriškemu igralcu Totocalcia. Včeraj je kavarnar Giacinto Paluzzano, lastnik bara Alle Ali na Korzu Italia nasproti spominskega parka, prejel uradno obvestilo, da je na športni napovedi, ki je bila oddana v njegovem baru, srečni igralec zadel trinajstico in tri dvanajstice. Skupno znaša zmaga skoraj 50 milijonov lir, ali točneje - za pikolovce - 49 milijonov 707 tisoč lir.

Srečni zmagovalec je poskusil srečo z zelo enostavnim sistemom "treh dvojic", za skupnih osem stolpcev. Igra ga je torej stala le bore štiri tisočake, zaradi česar ni dvoma, da je šla vsa dobljena vsota eni sami osebi. Naravno je ob takih priložnostih vprašanje, kdo je ta oseba.

O tem lastnik bara previdno molči, čeprav zagotavlja, da gre gotovo za enega od stalnih odjemalcev. V pogovoru z njim in nekaterimi odjemalci smo tako izvedeli, da se je eden od klientov v torek zvečer pobahal, da je zadel trinajstico in 3 dvanajstice. Nihče ga tedaj ni vzel resno v poštev, ko

pa je včeraj prišlo uradno obvestilo o zmagi, ki je točno enaka oni, s katero se je ponašal, se je moral marsikdo premisliti. Ko smo spraševali za ime tega klienta, ki je menda skoraj vsak večer med gosti bara in ga zato vsi dobro poznajo, pa so tako lastnik kot prisotni odjemalci dvignili dlani k nebu in obdržali jezik skrbno za zobmi.

Sicer pa, kaj bi jim očitali, ko skušajo omogočiti prijatelju, da bi v miru užival čedno vsotico, ki mu jo je navrgla sreča.

TOMAŽ DEVETAK

Po sledovih traperjev na brzicah reke Mistassini 8.

Ko smo se prebudili, je bil torek, 1. julija. Ta dan so nas po napovedih karte čakale brzice in sedem zaporednih skokov, visokih po kakih osem metrov. Vedeli smo, kaj nas torej čaka: tovor bo treba spraviti na ramena in ga preneseti vsaj za kakih 800 metrov niže ob reki. Napovedi karte so se kmalu uresničile. Komarji in mušice so še bolj pritisnili medtem ko smo nosili, saj je bilo lepo vreme.

Tudi skoke smo naposled pustili za sabo, čakale pa so nas še precej težke brzice. Reka je v tem predelu imela že kar dosti vode in valovi na brzicah so bili zelo veliki. Zaradi tega, ker je pač indijanski kanu odprt, so nam vedno močili opremo. Po zaključku brzic smo vsakokrat morali iz čolnov prazniti vodo, ki se je nabirala v dnu. Tako je bilo tudi tokrat. Tok se je po tem strmem delu s padci in brzicami začel pomirjati in reka je spet leno drsela proti dolini. Upali smo, da bomo še pred večerom prišli do velikega slapa.

Južinali smo kar sede v čolnih, tok pa nas je počasi porival naprej. Tistega dne smo prvič na reki Mistassini videli bobre, ki so udarjali z repom po vodni gladini in se nato potapljali. Postajalo je vse bolj mirno in vedeli smo, da nas nekje v bližini čaka slap. Rinaldo in Mauro, ki sta na prvem kanuju veslala kakih 50 metrov pred mano in Lauro, sta izginila za ovinkom. Le kak hip kasneje sva ju zagledala, kako se z vnetim veslanjem proti toku vračata. Ni bilo težko uganiti, da je za ovinkom slap. In res, ko se je ovinek odprl, smo zagledali velikansko meglo, ki se je dvigala naokoli v obliki drobnih kapljic. Iz karte smo vedeli, da je padec pri tem slapu visok dobrih 30 metrov.

Nekje v gozdu je bilo treba dobiti staro stezo traperjev, ki bi nas popeljala na južno stran slapa. Vedeli smo, da mora biti začetek steze nekje v bližini, saj tudi lovci na kožuhe - tako kot mi - niso imeli druge izbire za nadaljevanje poti kot to, da so skozi gozd prenašali čolne in kožuhe, ter jih ponovno spustili na reko šele v mirnejših vodah. Precej časa smo iskali, preden smo končno našli stezo.

Medtem ko so drugi postavljali tabor, sem se odpravil na ogled te poti skozi gozd. Že na prvi pogled je bila videti precej naporna: vijugala se je strmo v hrib in bila v slabem stanju. Prehod so ovirala debla velikanskih polomljenih smrek, poleg tega pa je bila steza tudi močno zaraščena. Peljala je čez vzpetino na drugo stran, kjer silovit slap pada v veliko jezero.

Bila je prekleto dolga steza, ko pa imaš breme na ramenih, ti postane pot še daljša. Vse naokoli slapa so se dvigale navpične skale in brezna. Steza nam je bila zato edina možna pot. Njeno dolžino v eno smer sem ocenil približno poldrugi kilometer.

Ko sem se vrnil v tabor, sta mi Laura in Rinaldo povedala, da sta med nabiranjem drv za večerni ogenj videla v blatu medvedje stopinje. Zato smo se odločili, da bo ponoči eden od nas izmenično vstajal in poživil ogenj. Seveda je bila to nevšečnost, ki je prav pred napornim dnevom, ki nas je čakal, ne bi bilo treba.

V Novi Gorici praznujejo 40 let delovanja bolnišnice Dr. Franc Derganc v Šempetru

V sklopu raznih jubilejev ob prazniku novogoriške občine bodo danes počastili tudi štirideseto obletnico ustanovitve Splošne bolnišnice Dr. Franc Derganc v Šempetru pri Novi Gorici. Osrednjo zgradbo bolnišnice sedaj lahko zremo iz raznih krajev, tako tudi iz Gorice, toda njene zasnove segajo v medvojni čas in prve mesece po osvoboditvi. Temelje Splošne bolnišnice so namreč postavili požrtvovalni partizanski zdravniki, kakršni so bili dr. Viktor Volčjak, dr. Franja Bidovec, dr. Franci Derganc, dr. Aleksander Gala—Peter, dr. Pavla Jerina—Lah in drugi, po osvoboditvi pa njihovi kolegi, kot je bil na primer zlasti dr. Franc Marušič iz Nove Gorice.

Jugoslovanska armada in zdravstveni organi IX. korpusa so 5. avgusta leta 1945, torej nekaj mesecev po osvoboditvi, ustanovili civilno bolnišnico v Vipavi. Imela je interni in kirurški oddelek s skupno 30 posteljami. V bolnišnici sta delala le dva zdravnika ter priučeno medicinsko osebje. Seveda se je takoj pokazalo, da bolnišnica v Vipavi ne ustreza po svojih zmogljivostih in tudi ne po potrebnih strokovnih oddelkih. Zato so drugod odpirali razne oddelke, denimo v Postojni, Senožečah in v Idriji. Toda te rešitve so lahko bile samo začasne. Zaradi tega so zdravstveni delavci na čelu z dr. Marušičem začeli razmišljati o zgraditvi večjega bolnišničnega središča. Okrajni ljudski odbor Nova Gorica je dne 29. septembra leta 1956 sprejel odlok o ustanovitvi Splošne bolnišnice v Šempetru. Tam je bolnišnica zdaj in poimenovana je po dr. Franciju Dergancu, znanem partizanskem zdravniku na Primorskem.

Tistim časom in obdobjem so sledila leta trdega dela, velikih naložb, požrtvovalnega sodelovanja in pomoči gospodarstva in občanov na Goriškem, da je ta regija dobila tako popolno bolnišnico, ki zagotavlja moderno in učinkovito zdravljenje skoraj za vse bolezni.

Najbrž bi težko zbrali točne podatke o milijardah in milijardah dinarjev, ki so jih skoraj v celoti zbrali prebivalci novogoriške, tolminske in ajdovske občine, pa gospodarstvo na tem območju, da je regija dobila bolnišnico na visoki ravni, v kateri delajo mnogi odlični zdravniki in veliko število drugih zdravstvenih delavcev. Ravnatelj bolnišnice dr. Peter Tomanovič je o tem ob današnji slavnosti napisal tudi sledeče: »Ponosni smo, da smo v štiridesetih letih zgradili moderno bolnišnico, na visokem strokovnem nivoju, praktično z vsemi specialnostmi in z oddelki, v katerih imamo 520 postelj. Vseh nas je 850 zaposlenih, med njimi 67 zdravnikov specialistov. Posebno nam je v ponos zadoljstvo in hvaležnost bolnikov. Zdaj se nahajamo v intenzivnem uvajanju računalništva tako v materialno upravno poslovanje kot tudi v medicino«.

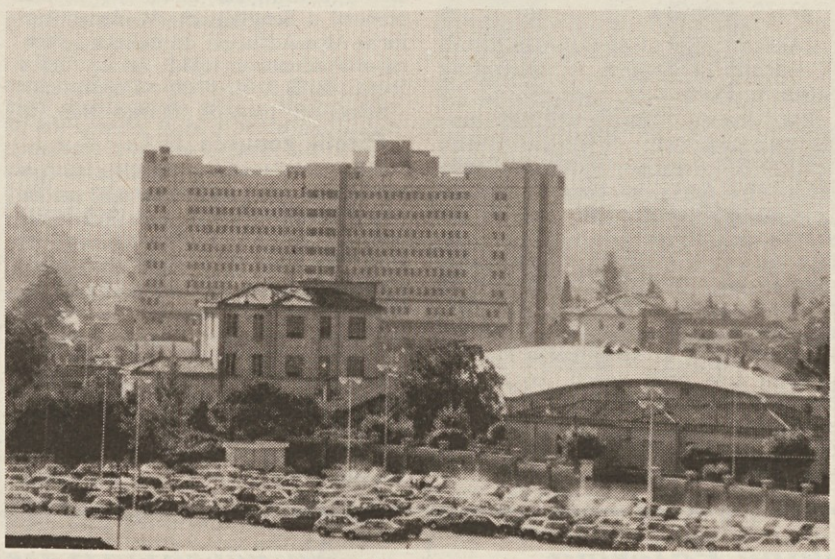

O bolnišnici, njeni vlogi in delovanju navajamo še nekaj dejstev in podatkov. V bolnišnici se zdravi okoli 14 tisoč bolnikov letno, ki ostanejo na zdravljenju skupaj okoli 144 tisoč dni. Povprečna ležalna doba znaša okoli 9 dni na vsakega bolnika. V sklopu bolnišnice deluje tudi 28 specialističnih ambulant, ki jih letno obišče okoli 90 tisoč pacientov iz novogoriške, tolminske in ajdovske občine. V operacijskem bloku imajo šest operacijskih prostorov. Zdaj dokončujejo usposabljanje vseh rentgenskih aparatov. Bolnišnica se bo obrnila na tovarne in druga podjetja, naj pomagajo s sredstvi za nakup rentgenskega aparata za diagnostiko žilnih obolenj, kateri se uporablja pri velikem številu bolnikov s hudimi komplikacijami. Takšen aparat je zelo drag. Načrtujejo nadalje ureditev in otvoritev odvzemne transfuzijske postaje in namestitev ambulante za zdravljenje bolečin. Ob jubileju bodo v Splošni bolnišnici odprli preurejene in moderno opremljene prostore za dializo, to je za umetne ledvice. V tem oddelku bo 8 dializnih mest, pri čemer naj omenimo, da je dialize potrebno 32 ledvičnih bolnikov, ki v bolnišnico prihajajo po pomoč oziroma na zdravljenje trikrat tedensko.

Proslavljanje jubileja Splošne bolnišnice Dr. Franc Derganc bo gotovo zelo občuteno, saj je zdravje »bogastvo nad bogastvi«, kot je v uvodniku slavnostne številke glasila bolnišnice Vezi zapisal Marjan Tavčar, predsednik Medobčinske konference SZDL v Novi Gorici. **Slovesnost ob obletnici se bo začela danes ob 10. uri v Kulturnem domu v Novi Gorici, osrednji govornik ob jubileju Splošne bolnišnice Dr. Franc Derganc pa bo predsednik Izvršnega sveta (vlade) Slovenije Dušan Šinigoj.**

MARJAN DROBEŽ

Novo društvo za raziskovanje Krasa

Zanimanje za raziskovanje kraškega podzemlja in predvsem za znanstven pristop do te dejavnosti narašča. Peterim društvom, ki že delujejo v goriški pokrajini, se je pred kratkim pridružilo še šesto. V Gradišču so pred kratkim ustanovili društvo za raziskovanje Krasa A. F. Lindner, katerega pobudnik je Graziano Cancian, strokovnjak s področja speleologije in zlasti hidrogeologije goriškega in tržaškega Krasa. Delo nove skupine bo usmerjeno, kakor je mogoče razumeti iz kratke predstavitve, na dve področji: na tehnično in znanstveno. V delovanju raznih jamarskih društev in odsekov je bilo namreč do zdaj opaziti predvsem pomanjkanje znanstvenega pristopa.

Nova skupina je v zadnjem času opravila že nekaj raziskav na Krasu in v Benečiji, njen predstavnik pa je sodeloval na 4. mednarodnem simpoziju v Ljubljani, kjer so razpravljali o vplivu onesnaženosti okolja na obstoj in razvoj praživali.

Preučevanje podzemlja zahteva tudi dovolj temeljito poznavanje dogajanj na površini, zato je društvo priredilo že vrsto ekskurzij v z geološkega in mineraloškega vidika zanimiva območja v naši deželi, v kratkem pa načrtujejo ekskurzijo na Mokrine, nad Pontabljem, kjer je mogoče preučevati kamenine iz obdobja karbona.

Posebno pozornost nameravajo posvečati preučevanju mineralov in mikrobiologije.

Na štiridnevnem seminarju v goriškem Dijaškem domu

Študenti o možnostih profesionalnega uveljavljanja

Skupina okrog dvajset slovenskih univerzitetnih študentov iz Gorice in Trsta sodeluje te dni na štiridnevnem seminarju v dijaškem domu Simon Gregorčič. Na seminarju, ki se je pričel v četrtek in se bo zaključil jutri dopoldne, obravnavajo aktualna vprašanja v zvezi z možnostmi in ovirami pri profesionalnem uveljavljanju mladega Slovenca v Furlaniji-Julijski krajini. Pobudnika in organizatorja tega štiridnevnega študijskega srečanja sta Komisija za izobraževanje in usmerjanje pri SKGZ in Slovenski raziskovalni inštitut.

Program diskusij, predavanj, okroglih miz je dokaj obsežen, tako da poteka seminarsko delo kar se da intenzivno. Prva dva večera, v četrtek in sinoči, so izkoristili za ogled dveh filmov, ki se precej poblizu dotikata nekaterih tem, o katerih je govor na seminarju. Med italijanskimi filmi so izbrali Nichettijev Ratataplan, ki na šaljiv način obravnava krizo mladega sposobnega človeka v brezupnem iskanju zaposlitve, v slovenskem filmu Naš človek pa so dobili priložnost za kritično razmišljanje o problemih, ki se postavljajo v jugoslovanskem samoupravnem družbenem in gospodarskem sistemu.

Prav četrtkov ogled filma smo izkoristili, da smo se z nekaterimi goriškimi študenti, ki sodelujejo na seminarju, razgovorili o tem, kako sami doživljajo smisel in aktualnost te pobude.

Boris Peric, študent na ekonomski fakulteti v Trstu, je uvodoma dal poudarek interdisciplinarnemu pristopu do dela, saj sodelujejo študenti raznih družboslovnih in tehničnih ved, od ekonomije do inženirstva, političnih ved, prava itd.

»Smisel tega srečanja vidim v tem, da skušamo vsi skupaj oblikovati način skupnega dela, ki bi nas nato še naprej povezoval, tako sedaj v univerzitetnem študiju kot nekega dne v profesionalnem življenju. Prav zato se mi zdi pozitivno, da poteka seminar po sistemu skupinskega dela in da smo imeli v začetku udeleženci sami možnost povedati, kaj želimo imeti od seminarja in kako bi ga oblikovali, da bi čimbolj ustrezal našim potrebam.«

O prvem dnevu seminarja, ko so se šele bežno dotaknili specifičnih družbenih in gospodarskih tem, je Boris Peric poudaril izhodiščno ugotovitev iz seminarske razprave: to, da biti pripadnik manjšine za mladega Slovenca v Italiji danes sploh ni problem ali ovira, pač pa da mu daje določene možnosti, ki jih je samo treba znati primerno izkoristiti. Kaj pa specifični problemi goriških študentov? »To je za nas nova priložnost,« pravi Boris, »da se povezujemo in skušamo vzpostaviti tako med seboj kot tudi v odnosu do družbe tiste vezi, ki jih danes univerza sama ni zmožna dati.«

»Po prvem dnevu bi rekel, da je seminar gotovo zanimiv, čeprav morda doslej presplošen,« je dejal **Andrej Sirk**, študent kemijskega inženirstva. »Presplošen zato, ker je po mojem bil doslej pretežno govor o splošnejših vprašanjih, ki so večini od nas že znana, premalo pa je morda bilo konkretnih in manj znanih informacij o naši krajevni stvarnosti. predvsem na gospodarskem področju. Sicer pa pričakujem, da bomo pred zaključkom seminarja slišali kaj tudi o teh vprašanjih.

Mimo tega je tudi njegova ocena o smislu pobude pozitivna, predvsem zaradi tega, ker daje seminar priložnost za konfrontacijo med različnimi ljudmi z različnimi pogledi na stvarnost in je zato lahko toliko bolj učinkovit.«

Marko Vogrič meni, da je način dela na seminarju dovolj živahen in zanimiv. »Mislim, da je število udeležencev najbolj primerno tako za učinkovitost diskusije v plenarnih zasedanjih, kot za poglabljanje nekaterih vprašanj v obliki dela po skupinah. Tudi jaz sem doslej pogrešal poglobitev nekaterih aspektov v zvezi s tukajšnjimi družbenimi in gospodarskimi mehanizmi, sicer pa soglašam z Andrejem, ko pravi, da je seminar vsekakor koristen in da bi moral vsak študent vsaj enkrat skozi tako izkušnjo.«

MARKO MARINČIČ

Samo Sancin in Katja Bavcon sta se odločila za drugačno potovanje

Z nahrbtnikom in dobro voljo celo do Indonezije

V poletnih mesecih se veliko število ljudi odpravi širom po svetu, da bi spoznalo nove kraje, nove navade in navezalo nova prijateljstva. Turistične agencije imajo veliko dela, da reklamizirajo in organizirajo raznovrstna potovanja. V organiziranem izletu ima seveda človek všteto vse, od prenočevanja v hotelu do številnih ekskurzij in seveda vožnje z letalom, avtobusom ali ladjo.

Mnogo ljubiteljev ekskurzij pa se raje odloči za potovanje kar v lastni režiji, to se pravi z nahrbtnikom na ramah. Takšen način potovanja ima svoje prednosti v primerjavi z organiziranim. Ena največjih je ta, da si lahko sam načrtuješ program izleta. Na tak način si lahko ogledaš veliko zanimivih, čeprav ne vedno lepih, stvari, ki ti dajejo najbolj verodostojno sliko o deželi, po kateri se potepaš.

Nekaj podobnega sta pretekli mesec poskusila tudi Katja Bavcon, študentka zobozdravništva, in Samo Sancin, ki končuje študij prava. V prejšnjih dneh sta nas obiskala v redakciji, kjer smo jima postavili nekaj vprašanj.

Zakaj sta se odločila, da si bosta ogledala Indonezijo?

Zahotelo se nama je po daljših in pestrejših počitnicah kot sicer. Ker poznava kar precej ljudi, ki so si v preteklosti že ogledali Indonezijo in ki so se z nje vrnili s polno vrečo zanimivih izkušenj, sva se odločila za to potovanje.

Kje vse sta bila?

Z letalom sva se popeljala iz Rima do Džakarte, ki je glavno mesto Indonezije in leži na otoku Jave. Po nekajdnevnem postanku sva se odpravila še v Jodžakarto in Probolingo. Odtod naju je pot vodila na otoke Bali, Lombak, Giliair ter v Singapur. Po 26 dneh potepanja pa sva zopet poletela, z veliko mero žalosti, iz Džakarte nazaj proti domu.

Na takem potovanju vidiš in spoznaš veliko zanimivih krajev. Kako bi nam v nekaj besedah orisala Javo?

Težko je v nekaj stavkih podati pravo podobo tako zanimivega in raznolikega kraja, kot je otok Java. Na njem je kar enajst velemest poleg Džakarte, na tem otoku pa živita kar dve tretjini celotnega prebivalstva Indonezije. Prebivalstvo je v veliki meri revno, saj se okrog teh pravih metropol kar gnete vsakovrstnih barak. V njih živijo bivši kmetje, ki so, zaslepljeni od kulta mesta, zapustili podeželje in njive. Res se ti zasmilijo, ko jih vidiš prosjačiti ali celo spati kar na tleh.

Na Javi naju je najbolj navdušilo mesto Jodžakarta, ki je pravo kulturno središče otoka. Ogledala sva si Kraton. To je sultanova palača, ki je zelo podobna turškim palačam. V njej je veliko število bazenov vseh mogočih oblik, stavba pa se deli v moško in žensko stran, saj so na Javi vsi prebivalci muslimani.

Poleg raznih templjev in zanimivih zgradb so naju zelo privlačila ročna dela domačinov. Videla sva veliko število originalnih lesenih lutk in vsakovrstnih izdelkov iz batika. Batik je nekakšno blago iz bombaža, ki ga z zanimivimi postopki najprej naslikajo, nato polijejo z voskom točke, ki bodo ostale nepobarvane, in nazadnje še pobarvajo. Tega blaga prodajajo res veliko, saj z njim izdelujejo krasne prte, preproge itd.

Kaj pa ljudje, ki sta jih srečala v tako oddaljenih in nam precej tujih krajih?

Prebivalci Jave so veliki ljubitelji hazardnih iger, med katerimi najbolj izstopa boj petelinov. Tega je pred leti tamkajšnja vlada prepovedala, vendar ne zaradi prekrutih spopadov med petelini, ampak zato, ker je veliko ljudi zapravilo s stavami vse premoženje. S tem da so igro prepovedali, je ta postala še privlačnejša. Tudi nama dvema je uspelo si ogledati kar dva petelinja spopada, ki naju nista preveč navdušila.

Preden sta nadaljevala pot na otok Bali, sta se mudila tudi v Probolingu.

Res je. Poleg mesta sva si tu ogledala še napol ugasli ognjenik Bromo, ki je precej podoben našemu Vezuvu. Ugaslo žrelo ima premer okoli 20 kilometrov, v njegovi sredini pa je manjši ognjenik, ki še deluje. Zanimiva je pešpot po starem žrelu: vse naokrog je sivo, prenapolnjeno s pepelom. Zdi se ti, kot da bi hodil po luni.

Kakšno pa je življenje na Baliju, otoku, ki je v sanjah marsikaterega navadnega smrtnika?

Otok Bali je najbolj podoben našemu svetu. Tamkajšnje prebivalstvo živi skoraj izključno s turizmom. Vsepovsod so zgradili prava hotelska mesta, ki ležijo tik ob morju. Tu sva videla krasne peščene obale in kristalno morsko vodo. Tu je pravi raj za ljubitelje surfa. Močni tokovi in visoki valovi privabljajo veliko število privržencev tega športa, največ jih prihaja iz Avstralije. Turizem je tu prava zlata jama, saj ljudje oddajajo tujcem lastno hišo neglede na to, ali bodo potem sami spali pod milim nebom.

Notranjost otoka prekriva izredno bujna tropska vegetacija, nad temi gozdovi pa se dvigujejo zelo visoki hribi, ki dosegajo tudi višino tri tisoč metrov. Poleg turističnih objektov so tu še zelo slikovite vasice, ki bi jih lahko primerjali starim cehom. Tu dobiš vasico, kjer vsi prebivalci predelujejo zlato in srebro, tam drugo, kjer delajo same kipce itd. Vsekakor pa je vsa ta proizvodnja namenjena turistom, ki odhajajo z Balija s polnim kovčkom souvenirjev.

Kakšen pa je Singapur?

To je ogromen freeshop, kot je npr. Hongkong, kjer si lahko za majhen denar nakupiš vsemogoče fotooptične izdelke, računalnike, registratorje itd. Poleg tega pa je mesto kot tako precej dolgočasno, zato so nama od vsega potovanja gotovo bolj ostali vtisnjeni drugi kraji, ki smo si jih ogledali po Indoneziji.

MARKO ČUBEJ

Košarka: mednarodni turnir Alpe-Adria v Gorici

Drevi polfinalni tekmi

Košarkarski turnir Alpe-Adria, ki je v zadnjem obdobju dosegel svoj višek, se naglo bliža zaključku. V Gorici bosta drevi obe polfinalni tekmi, jutri pa se bo košarkarska predstava zaključila s finalom za 3. oz. za 1. mesto. V drevišnji prvi polfinalni tekmi se bosta ob 19.30 srečali Olimpija iz Ljubljane in Klosterneuburg z Dunaja, drugo polfinalno srečanje pa bo ob 21.15, ko se bosta pomerili peterki domačega Segafreda in Benettona iz Trevisa.

V nedeljo bo mali finale ob 19.30, veliki finale za 1. mesto pa ob 21.15. V jutranjih urah bo ob 12.00 sprejem vodij ekip pri goriškem županu Scaranu, v popoldanskih urah pa se bodo sestali predstavniki prisotnih moštev in razni košarkarski funkcionarji, da bi se domenili o možnosti, seveda poskusno, o vključitvi tega kvalitetnega turnirja med uradna tekmovanja košarkarske zveze FIBA kot evropski pokal. Finalni tekmi si bodo nato ogledali vsi predstavniki krajevnih družbenopolitičnih oblasti z županom na čelu.

Vsaka napoved o morebitnem zmagovalcu bi bila tvegana, saj se obetata izenačeni in borbeni tekmi. Mnogo bo torej odvisno od današnje in jutrišnje forme teh vrhunskih košarkarjev iz dežel Alpe-Adria.

Navedimo še končne lestvice v obeh kvalifikacijskih skupinah:

ZAHODNA SKUPINA: Benetton Treviso 12, Olimpija Ljubljana 10, Giomo Benetke 8, Kvarner Reka 6, Pepper Mestre 4. VZHODNA SKUPINA: Klosterneuburg Dunaj 10, Segafredo Gorica, Gradine Pulj in Stefanel Trst 8, Slovan Ljubljana 6.

Košarka: v povratni tekmi turnirja Alpe-Adria

Jadranovci zadovoljili

Pulloveria San Donà - Jadran 87:72 (46:39)

JADRAN: Žerjal 8, Gulič 15, Sosič 6, Rauber 10, Danieli 18, Terčon 6, Štoka 7, Persi 2.

PM: Jadran 14:20; 3 TOČKE: Gulič 3:4, Sosič 0:1.

Tudi v povratnem srečanju turnirja Alpe-Adria za drugoligaše so jadranovci sicer izgubili, vendar so s prikazano igro zadovoljili, saj je bila to v bistvu izredno dobra trening tekma. Zlasti solidni so bili v prvem polčasu, a tudi v začetku nadaljevanja so se enakovredno upirali nasprotniku, ki si je večjo razliko pridobil šele proti koncu, ko so jadranovci nekoliko popustili. V napadu so izgubili nekaj žog, kar je domačin, ki je igral zelo zagrizeno, takoj znal izkoristiti.

so mu dali dan odmora. Že drevi pa se bo Jadran ob 17. uri v Repnu pomeril s Scogliettom. V okviru turnirja Alpe-Adria pa ga čakata še tekmi s Pordenonom (18.9. ob 19. uri v Repnu in 23.9. ob 17.30 v Pordenonu).

Sinoči ni nastopil Marko Ban, ki

Pirelli zapušča F 1

MILAN — Vodstvo Pirellija je sporočilo, da ob koncu letošnje sezone dirk formule 1 ne bo več dobavljalo pnevmatike raznim avtomobilskim hišam. Tovarna je v letih nastopanja v avtomobilskem cirkusu pridobila toliko izkušenj in znanja, da se bo sedaj posvetila izkoriščanju tega pri izdelavi plaščev široke potrošnje.

Pirelli se bo še naprej udeleževala rallyjev in dirk manjše odmevnosti. Po želji bo tudi nudila svoje znanje pri izdelavi športnih programov svojih odjemalcev.

Odkrivanje Albanije

Balkanske atletske igre v Ljubljani so bile priložnost za stik z albansko atletiko. Predstavnik deželne atletske zveze F-JK je v Ljubljani srečal albansko predstavništvo in raziskal možnosti za medsebojne stike, ki bi bili spričo dokaj ugodnih pomorskih prometnih zvez dokaj enostavni.

Albanski trener Mirush Deliallisi, ki je vodil delegacijo na BAI, je izrazil zanimanje albanske atletike za take stike in posredoval tudi nekaj podatkov o atletiki v tej državi.

Izkazalo se je, da je Albanija po svoji atletski moči približno enakovredna deželi F-JK. Razpolaga z nekaj zelo dobrimi atleti in atletinjami, ima pa tudi nekaj praznin.

V prihodnjih mesecih bo preko diplomatskega predstavništva v Rimu raziskana možnost za morebitno albansko gostovanje v deželi.

Dirka tris

RIM — Zmagovita kombinacija dirke tris je ta teden 4 - 5 - 8. Dobitnikov je bilo 2.685, in bodo prejeli po 241.971 lir.

Dogodki ob križevi poti nogometne ekipe Palerma

Protagonizem prva skrb politikov

Mimo morebitnih senzacionalnih vesti, ki bi utegnile neposredno pred začetkom postaviti na glavo nogometno prvenstvo B lige, so dogodki v Palermu odraz italijanske družbe. Ne toliko tiste samo mestne, temveč širše italijanske. Ob demonstracijah navijačev, pisanih in ustnih protestov »navadnih« ljudi, na vidna mesta v občilih dobesedno rinejo politiki, ki bi morali biti za vzgled in ne nasedati privlačnosti protagonizma.

Občinski svet mesta, ki je menda že nekajkrat s svojim vodstvom krmaril po mafijskih vodah, je nenadoma našel enotnost popolne solidarnosti. Voditelji vseh političnih skupin so v posebni resoluciji izrazili »ogorčenje in sum« nad odločbami nogometne zveze. Občinski svet je začel neprekinjeno izredno sejo pri kateri sodelujejo tudi navijači Palerma. Zahteva je seveda ena sama: Palermo mora igrati v B ligi!

Sen. D'Onofrio (KD) je propad nogometne ekipe jokavo primerjal z zaporo velike tovarne in predlagal, da bi se sprejel poseben zakon, ki bi predvideval komisarsko upravo klubov, ki bi zašli v težave. Seveda s podporo iz javnih blagajn.

Minister za odnose z deželami Vizzini ni našel nič boljšega kot tožbo proti predsedniku zveze nogometnih klubov. Ker je predsednik zveze Matarrese poslanec, bo morala o postopku odločati parlamentarna komisija. Montecitorio čaka torej važno delo. Ne gre pozabiti, da je Vizzini doma prav v Palermu.

Nekateri parlamentarci so v Rimu izrazili prepričanje, da je nogomet važen socialni moment, da pa se pri sprejemu ekipe v B ligo ne sme upoštevati nobenih olajševalnih okoliščin, ki bi lahko veljale za nerazviti Jug države. Nujno je samo, da se pravica meri z enakim merilom za vse.

Nekateri politiki so posegli, da bi razkrili protagonizem ostalih oziroma, da bi dosegli stečaj kluba, kar bi dalo upnikom nekaj možnosti, da pridejo do svojega denarja. Baje je nogometni klub Palermo nakopičil kar 20 milijard lir dolgov. Kot zadnji se je v zvezi z dolgovi pojavil južnotirolski hotelir, kateremu klub še ni plačal penziona (nekaj nad 4 milijone) za dobo skupnih priprav.

Ob raznih pojmovanjih nogometnega zakonika, s katerim so v ospredje stopili nekateri pravniki, je na sodnem področju najbolj stvarna zahteva nekaterih upnikov in uslužbencev kluba, da se prepreči začetek prvenstva ali, da se vsaj odgodijo tekme Pescare, ki bo v B ligi igrala namesto Palerma. Palermski pretor bo zahtevo vzel v poštev danes.

Jugoslovanski nogomet

V okviru 6. kola 1. jugoslovanske nogometne lige bosta danes na sporedu dva derbija, in sicer Hajduk - Crvena zvezda ter Partizan - Dinamo Zagreb. Ostala srečanja bodo jutri.

Na včerajšnji tiskovni konferenci

Triestina se ne bo vdala

Na društvenem sedežu je bila včeraj tiskovna konferenca Triestine. To je bil prvi uradni stik med društvom in tiskom po razsodbi o nogometnih stavah in pred začetkom prvenstva. Glavna točka tiskovne konference je bilo poročilo o seji upravnega sveta Triestine, ki je bila v četrtek.

V poročilu vodstvo Triestine poudarja svoje ogorčenje nad obsodbo športne zveze in napoveduje nove pobude v zvezi z razsodbo. Konkretno je predsednik društva De Riù, ki je vodil konferenco, omenil možnost razveljavitve obsodbe kot take. Do tega bi lahko prišlo v primeru, da bi na sodni obravnavi, ki bo verjetno novembra v Turinu, bila dokazana nedolžnost Triestine v vezi s tekmo Pescare, ki bo v B ligi igrala namesto Palerma. Palermski pretor bo zahtevo vzel v poštev danes.

V okviru 6. kola 1. jugoslovanske nogometne lige bosta danes na sporedu dva derbija, in sicer Hajduk - Crvena zvezda ter Partizan - Dinamo Zagreb. Ostala srečanja bodo jutri.

ti. Po mnenju predsednika bi moralo gradivo bistveno govoriti v prid tržaškega moštva.

De Riù je nadalje oporekal znanemu tržaškemu športnemu tedniku glede finančnega položaja društva. Po njegovih besedah Triestina nima dolgov, niti do bančnih ustanov, niti do športne zveze ali drugih državnih ustanov. Zato so glasovi o skorajšnjem finančnem propadu društva povsem neutemeljeni. Na izrecno vprašanje pa je De Riù povedal, da so trenutno člani upravnega sveta izpostavljeni s približno 4 milijardami lir, kar je v bistvu, po predsednikovih besedah, vrednost enega samega izmed najbolj znanih članov moštva. De Riù je tudi sporočil, da društvo namerava najeti še kakega igralca. Tako bo še v ponedeljek ponovno na razpolago prosti branilec Biagini, ki je že nastopal za Triestino pred dvemi leti. V teku pa so pogajanja še z drugimi igralci. (Igor Pavletič)

Namizni tenis: na državnem turnirju

Tudi Kras danes v Veroni

Po odličnem vtisu, ki so ga Krasove igralke zapustile na 11. kraškem pokalu (velik doprinos pa so pri organizaciji te množične športne prireditve dali tudi igralci), se bodo oboji danes udeležili državnega turnirja v Veroni. Pomerili se bodo sicer le pionirji in pionirke, mladinci in mladinke ter v ženski tretji kategoriji.

To bo eden izmed pomembnejših turnirjev med letošnjo sezono, vsaj kar se tiče mladinske kategorije. Brez dvoma bodo tokrat v Veroni zastopana najboljša društva v državi, saj bo to njihov prvi uradni nastop v novi sezoni. To velja tudi za petnajstčlansko Krasovo zastopstvo, ki bo seveda tudi tokrat skušalo seči po čim boljših uvrstitvah.

Sicer vsi naši predstavniki startajo optimistično razpoloženi, saj redno in marljivo trenirajo že skoraj poldrugi mesec pod veščo roko novega trenerja, kateremu se bo tokrat ponudila priložnost, da spozna, kakšna je kvaliteta mladinskega namiznega tenisa v Italiji. (Z.S.)

Tenis: italijansko DP

BARI — V četrtfinalu italijanskega teniškega prvenstva sta največje presenečenje pripravila Aprili in Pistolesi, ki sta odpravila Colomba oz. Cancellottija. Po pričakovanju pa se je v polfinale uvrstil Canè.

Agnolin za boljše odnose

COVERCIANO — Na zasedanju nogometnih sodnikov je »mundialski« Agnolin izrazil potrebo po večjem razumevanju javnih občil do nogometnih sodnikov. Ob manjši dramatizaciji dogodkov bi se nogomet po mnenju Agnolina postopoma otresel napetosti, ki ga spremlja.

Milija po »5th avenue«

NEW YORK — V današnjem pouličnem teku na eno milijo po sloviti peti cesti New Yorka bo nastopila tudi Američanka Mary Decker, ki leto dni ni nastopala zaradi materinstva. Med moškimi je favorit Sydney Maree.

Odbojka: na ženskem svetovnem prvenstvu v Češkoslovaški

Kuba in Kitajska še naprej neporaženi

PRAGA — Odbojkarice Kube in LR Kitajske ostajajo še naprej neporažene na 10. svetovnem odbojkarskem prvenstvu. V skupini, ki igra za končni vrsti red od 1. do 4. mesta v Pragi, so v prvi tekmi Kubanke povsem zasluženo premagale NDR. Vzhodne Nemke so igrale odlično samo v prvem nizu, ki so ga tudi osvojile. Potem pa je pričela njihova igra dokaj padati in napake so se vrstile kot na tekočem traku. V preostalih treh nizih so Vzhodne Nemke izbojevale skupno 13 točk in to zgovorno kaže na razplete na igrišču.

Izredno lep in zanimiv je bil tudi neposredni obračun med Perujem in branilkami naslova z zadnjega svetovnega prvenstva, LR Kitajsko. Perujke so sicer izgubile prvi niz na razliko, a so bile že na pragu delnega uspeha. Vendar bi morale pokazati veliko več, da bi lahko prekrižale pot kitajski ekipi, ki deluje kot izredno precizen stroj. Ekipo namreč sestavlja šest enakovrednih igralk, ki so zanesljive v obrambi, učinkovite v napadu ter odlično uigrane. Tako se bosta jutri v velikem finalu za zlato kolajno spoprijeli LR Kitajska in Kuba. Prav gotovo pa so odbojkarice LR Kitajske favoritinje. Za tretje mesto bosta igrala Peru in NDR. Tudi ta tekma bo precej izenačena.

V skupini, ki igra v Ostravi za končni vrstni red od 5. do 8. mesta, sta Japonska in Južna Koreja pripravili še eno bridko razočaranje. Reprezentantke Japonske so klonile Braziliji, še bolj prepričljivo pa je Sovjetska zveza porazila Južno Korejo. Kot smo že poročali, so italijanske odbojkarice na letošnjem prvenstvu na Češkoslovaškem dosegle več kot je bilo objektivno pričakovati. V Zilini so premagale še Bolgarijo (za nameček z istim izidom kot na kvalifikacijskem turnirju maja v Rimu). Tudi druga tekma v tej skupini je bila izredno izenačena. Zmagale pa so po petih nizih Američanke, ki se bodo za 9. mesto spoprijele z Italijo. To bo že drugi neposredni obračun med tema ekipama na letošnjem prvenstvu. V izločilnem delu so bile boljše zastopnice ZDA, ki so v Olomucu zmagale s 3:1. S tem bržkone ni rečeno, da se bo ponovil podoben razplet, ker Benellijeva in tovarišice igrajo vse boljše, Američanke pa so na letošnjem prvenstvu bridko razočarale.

REZULTATI: PRAGA — za končni vrstni red od 1. do 4. mesta: NDR - Kuba 1:3 (15:13, 3:15, 7:15); LR Kitajska - Peru 3:0 (18:16, 15:2, 15:8).

OSTRAVA — skupina za končni vrstni red od 5. do 8. mesta: Brazilija - Japonska 3:1 (15:13, 17:15, 15:17, 16:14); Sovjetska zveza - Južna Koreja 3:0 (15:13, 15:10, 15:8). ŽILINA — za končni vrstni red od 9. do 12. mesta: Italija - Bolgarija 3:2 (15:12, 8:15, 16:14, 5:15, 15:12); ČSSR - ZDA 2:3 (15:7, 3:15, 15:10, 6:15, 12:15).

Za končni vrstni red pa bodo tekme naslednje: za 1. mesto: LR Kitajska - Kuba; 3. mesto: Peru - NDR; 5. mesto: SZ - Brazilija; 7. mesto: Japonska - Južna Koreja; 9. mesto: Italija - ZDA; 11. mesto: Bolgarija - ČSSR.

IVAN FURLANIČ

Kasparov - Karpov remi v 29. potezi

LENINGRAD — Petnajsta partija dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Karpovom in Kasparovom se je končala z remijem v 29. potezi. Tako je zdaj rezultat dvoboja 8,5:6,5.

Najzanimivejši del partije je bila vsekakor otvoritev. Znova, že sedmič v dvoboju, je bila sicer igrana Gründfeldova obramba, vendar je Karpov postregel z novo idejo, saj se je že v peti potezi odločil za igro z damo. V dvanajsti potezi je Karpov igral doslej v teoriji še neznano potezo in ko je kazalo, da je Karparova postavil pred razvojne probleme, je le-ta po dolgem premišljevanju elegantno in uspešno z začasno žrtvijo kmeta razvil vse figure in uspešno končal razvoj. Po menjavi dame, nekaj lahkih figur in nazadnje trdnjave, je Kasparov osvojil kmeta nazaj. V poziciji raznobarvnih lovcev Karpov ni mogel uveljaviti neznatne pozicijske prednosti. Ponudil je delitev točke, kar je Kasparov sprejel.

Kolesarji za trofejo Baracchi

Z udeležbo svetovnega prvaka Morena Argentina, ki bo tekmoval skupaj z Dancem Worrejem (na sliki) bo danes na sporedu kolesarska dirka za trofejo Baracchi. Na startu bo skupno trinajst dvojic

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

KOŠARKA: MEDCELINSKI POKAL

Cibona spet zmagala

BUENOS AIRES — Zagrebška Cibona je zmagala tudi v 3. kolu skupine A medcelinskega košarkarskega pokala in se bo tako danes v polfinalu pomerila z Žaljgirisom iz Kaunasa.

IZIDI 3. KOLA SKUPINE A: Cibona - Obras Sanitarias 110:92 (48:51); Corinthias - Coorf Players 120:118. LESTVICA: Cibona Zagreb (Jug.) 6, Corinthias (Braz.) 4, Obras Sanitarias (Arg.) 2, Coorf Players (ZDA) brez točke.

IZIDI 3. KOLA SKUPINE B: Žaljgiris Kaunas - Cariduris 94:87; Monte Libano (Braz.) - Ferrocaril 94:71. LESTVICA: Ferrocaril (Arg.) in Žaljgirisa Kaunas (SZ) 4, Cariduros (Por.) in Monte Libano (Braz.) 2.

McAdoo v Milanu

MILAN — Košarkarska ekipa Tracer Philips (prej Simac) iz Milana je najela Američana za bližnje prvenstvo. Za državne prvake bosta igrala Bob McAdoo (35 let) in Ken Barlow (22 let). Oba sta visoka po 206 cm. McAdoo je 12 let igral v profesionalni ligi NBA.

Viola prva v Palermu

PALERMO — Ekipa Viola iz Reggio Calabrie je osvojila prvo mesto na mednarodnem košarkarskem turnirju v Palermu. Viola je v finalu premagala Američane Chesterfielda (88:77), medtem ko je za tretje mesto Fleming iz Porta San Giorgio premagal (104:102) VEF iz Rige.

Jadranje: italijansko DP

TRST — Na italijanskem državnem jadralnem prvenstvu v razredu 470 je zmagala dvojica Pietro D'Ali - Giuseppe Coiana iz Rapalla. Med ženskami sta prvo mesto osvojili Bacchiega in Monaco, Tržačanki Storici in Bottaro sta bili drugi. Prvenstvo je organiziralo društvo Pietas Julia.

Po mesecih »govorjenega nogometa« bodo jutri protagonisti končno stopili na igrišče

Triestina pred »pustolovščino« prvenstva nogometne B lige

Triestina začenja svoje četrto zaporedno drugoligaško prvenstvo z bojaznijo v srcu in grenkobo v ustih. Grenkoba izvira iz dejstva, da je, ne glede na športne stave, v dveh zaporednih prvenstvih za las zamudila napredovanje, kar je povzročilo predvsem med igralci in navijači veliko razočaranje. V tem prvenstvu pa bo Triestina poleg vsega startala še s štirimi točkami panalizacije, ki bi lahko povzročile marsikateri problem s psihološkega vidika. Znano je, da je marsikaj v takih primerih odvisno od tega, kako bo ekipa začela prvenstvo. Ko bi Triestina ponovila lanski začetni uspeh (7 točk v prvih štirih tekmah), bi namreč imela po prvih štirih tekmah 3 točke in bi torej bila v bistvu pripravljena za uspešno prvenstvo.

Izgledi pa so čisto drugačni. Tržaška ekipa je pod šokom, kar je jasno pokazala v zadnjih treh tekmah italijanskega pokala. V ekipi vladata precejšnje razočaranje in nervoza. Poleg tega začenja Triestina prvenstvo nekoliko ošibljena. Temelj obrambe Cerone bo zaradi poškodbe dalj časa odsoten z igrišča, Cinella so skozi celotni potek priprav pestile poškodbe in je tako še zelo daleč od zadovoljive forme, za nameček pa bo v prvih dveh tekmah odsoten Romano. Triestina ni bistveno spremenila ekipe, saj ni prišlo do nobene ojačitve.

K temu je treba dodati, da se je v zadnjih časih precej skvaril odnos med društvom in navijači, kakor tudi med društvom in delom tiska. Tako je, kot zgleda, le bore malo navijačev podpisalo abonma in se je na nedeljski tekmi s Parmo, ki je bila sicer v bistvu nepomembna, na stadionu Grezar zbralo le dva tisoč gledalcev. Upati je torej, da bo Triestina znala na pravilen način reagirati na ta težki trenutek, saj bi lahko bil v nasprotnem primeru v dvomu obstanek v ligi. (I. P.)

Začenja se dolgo drugoligaško prvenstvo, ki se bo s tremi vmesnimi koli počitka (28. decembra ob priliki božičnih počitnic ter 1. in 22. februarja zaradi obveznosti državne ligaške reprezentance) zaključilo 21. junija.

Običajno se z začetkom prvenstva zaključuje kolikor toliko zabavno obdobje tako imenovanega govorjenega in nato poletnega nogometa. To je obdobje, v katerem se trenerji in športni vodje, oziroma predsedniki odlikujejo po svojih dialektičnih sposobnostih: vsak namreč prepričuje svoje navijače, da je nakupil najboljše igralce na trži̇šču, da je ekipa izredno kompetitivna in da bo brez večjih težav dosegel načrtovani cilj ali celo kaj več... Po prvih tekmah pa je naloga trenerjev poveličati zmage s še tako skromnimi nasprotniki oziroma minimizirati poraze.

Že »rutinsko« podpisovanje avtogramov Costantinija in Strappe

Letos pa v drugi ligi ni tako. Drugoligaški nogometni cirkus se letos ni zaustavil v nogometnih počitnicah. V ospredje so stopili branilci in sicer "ta pravi", kot na primer odvetniki, sodniki ipd. Vsi vemo, kako se je zaključila ta žalostna zgodba italijanskega profesionalnega nogometa in polemike o končnih odločitvah športnega sodstva, ki predstavljajo škandal v škandalu.

Tako se torej začenja prvenstvo, ki mu je dana naloga, da nas nekako ponovno spoprijatelji z nogometom. Zaradi športnega škandala je bila nogometna borza bolj skromna. Večjih nakupov ni bilo, posebno glede na to, da do pred kratkim marsikatera ekipa sploh ni vedela, v katerem prvenstvu bo nastopala.

To prvenstvo je že itak prava ruleta za novinarje in "izvedence", ki morajo dati napovedi o tem prvenstvu. Po izkušnjah, ki smo jih imeli v prejšnjih sezonah, bi lahko uvrščali v prvi vrsti med favorite za napredovanje obe ekipi, ki bosta razpolagali s tujcem: to sta Bari z Angležema Rideoutom in Cowansom, posebno pa Lecce, ki bo poslal na igrišče celo dva svetovna prvaka, Argentinca Pascullija in Barbasa.

Na boj za obstanek v ligi bo precej vplivalo tudi to, kako se bodo znašla penalizirana moštva. Kot kaže, je namreč eno izmed zadnjih mest na lestvici rezervirano za ekipo Lazia, saj ima 9 točk "minusa", potruditi pa se bo moral tudi Cagliari, nato pa še Catania, Pescara in Sambenedettese. Ostale ekipe pa verjetno čaka mirno prvenstvo.

IGOR PAVLETIČ

TAKO V B LIGI: Arezzo, Bari, Bologna, Cagliari (-5 točk), Campobasso, Catania, Cesena, Cremonese, Genoa, Lecce, Lazio (-9), Messina, Modena, Parma, Pescara, Pisa, Sambenedettese, Taranto, Triestina (-4), Vicenza.

Jutri tretje kolo deželnega nogometnega pokala

Vesna in Gaja za prestiž

Jutri bo na sporedu tretje kolo deželnega nogometnega pokala, v katerem nastopata tudi naši ekipi Vesna in Gaja. Kriška ekipa je do sedaj gladko premagala Domus Arredamenti ter nato nezasluženo izgubila s S. Andreo. Ta tekma je bila namreč pravi »show« izgubljenih priložnosti za Vesno, saj so najprej zadeli sedmico s Kostnapflom, nato zastreljali enajstmetrovko s Potassom, prav na koncu pa so še nesrečno prejeli gol. Vesna bo igrala jutri v Ribiškem naselju ob 16.30 z ekipo San Marca.

Padriško-gropajska Gaja pa bo igrala jutri na Padričah (ob 16.30) s Chiarbolo. Ta ekipa je očitno v formi, saj je pred kratkim remirizala z izredno močnim (seveda v okviru tržaških amaterkih ekip) moštvom San Giovannija.

Prizor s tekme med Gajo in Edile Adriaticom

Olympia in Vrh za prvo mesto

V četrtek se je s polfinalnimi srečanji začel finalni del odbojkarskega turnirja — memoriala B. Frandolič, ki se v organizaciji KD Kras Dol-Poljane odvija na športnem središču na Vrhu. Ob prisotnosti množice ljudi (polfinalne in finalne tekme uživajo vedno več zanimanja publike kot pa kvalifikacijske) sta medsebojni spopad odigrali moštvi Olympie in O. Župančič—Štandrež, v katerem je bila zmagovita Olympia, medtem ko v drugem srečanju med Vrhom in Pevmo—Oslavjem so fantje z Vrha nadigrali nasprotnike. Tako so se določili pari finalnih sračanj za 3. in 4. ter za 1. in 2. mesto, ki jih bodo odigrali danes zvečer. V malem finalu se bosta srečali torej moštvi iz Štandreža in iz Pevme—Oslavja, za osvojitev prvega mesta pa se bosta spopadli moštvi Olympie in Vrha.

IZIDI POLFINALNIH TEKEM

Olympia — O. Župančič—Štandrež 2:1 (15:7; 12:15; 15:4)

OLYMPIA: Marassi, Dorni, Komjanc, S. Terpin, A. Terpin, D. Terpin, Š. Cotič, I. Cotič; O. ŽUPANČIČ-ŠTANDREŽ: Bastiani, Lutman, Brajnik, Gaeta, Zavadlav, Petejan, Boškin, Tomsič;

Vrh-Pevma — Oslavje 2:0 (15:8; 15:2)

VRH: M. Černic, Cotič, L. Černic, G. Devetak, I. Devetak, R. Devetak; PEVMA-OSLAVJE: Grinovero, Prinčič, Sošol, Vogrič, Siviloto, Tomsič;

Vrh — Kras 3:0 (15:3; 15:12; 15:11)

VRH: Sverz, Grillo, Černic, Cotič, Cecutta, Černic, Devetak, Tuniz;

KRAS: Juren, Lavrenčič, Gergolet, V. Jarc, Klančič, Va. Jarc, Devetta.

Današnji spored:

ob 19.30 uri Pevma—Oslavje — O. Župančič—Štandrež ob 20.30 uri Vrh — Olympia (zf)

Odsek uvedel še rekreativno ritmiko

Novosti pri Borovi gimnastiki

Čeprav je Borov gimnastični odsek pričel s pripravami svojih najboljših telovadk že sredi avgusta, pa bo njegova celotna dejavnost stekla šele v teh dneh.

V kratkem bo sekcija namreč začela z vpisovanjem starih in novih članov za različne dejavnosti, katere ima na sporedu.

Letos bo tu namreč nekaj novosti. Tako je odbor odseka sklenil uvesti (na željo mnogih bivših telovadk) rekreativno ritmično gimnastiko, za katero vlada veliko zanimanje. Znana ljubljanska trenerka Branka Vajngerl pa bo prevzela skupino mladink, ki bodo gojile plesno gimnastiko. Naš znani jdralec David Poljšak, ki končuje svoj študij na ljubljanski fakulteti za telesno kulturo, bo letos prevzel vadbo akrobatike, v kateri se udejstvujejo tudi fantje. Pod njegovim vodstvom bodo telovadci vadili razne akrobatske elemente tudi na malem in velikem kanavasu.

Poleg tega pa bo seveda na vrsti tudi vadba v športno-ritmični gimnastiki, kjer je Borova vrsta v preteklih sezonah dosegla že nekaj prestižnih uspehov in vse kaže, da jim bo letos dodala še nove.

Gimnastični odsek ŠZ Bor je torej letos zastavil svoje delo zelo široko in vodstvo je prepričano, da bo dotok novih sil tudi letos zelo številen. Gimnastika je namreč panoga, ki omogoča razvijanje splošne telesne spretnosti, ki omogoča tistim telovadkam in telovadcem, ki se morda kasneje odločajo za kako drugo panogo, da dosegajo tudi tam z lahkoto uspehe, kljub temu da se za tako "prekvalifikacijo" odločijo šele v kasnejših letih. (boj)

Nad 40 športnikov se je udeležilo priprav v Kočevju

Bregovi nogometaši so se vrnili domov

Nad 40 nogometašev ŠD Breg, ki so se udeležili priprav v Kočevju, se je pred kratkim srečno vrnilo v Dolino in sedaj vestno nadaljuje treninge v pričakovanju na začetek raznih prvenstev. Bregovi nogometaši so med bivanjem v Kočevju obenem poskrbeli, da so del svojega časa posvetili tudi osebni kulturni obogatitvi ter spoznavanju matične šolske stvarnosti. Izlet v Velike Lašče in Rašico z obiskom Levstikovega doma ter Trubarjeve rojstne hiše je bila edinstvena priložnost za naše mlade športnike, da spoznajo kraje in stvarnost, v kateri so živeli in delovali naši literarni ustvarjalci in narodni buditelji.

Priprave pa ne bi bile popolne, če bi se naši nogometaši ne pomerili s tamkajšnjimi mladinci.

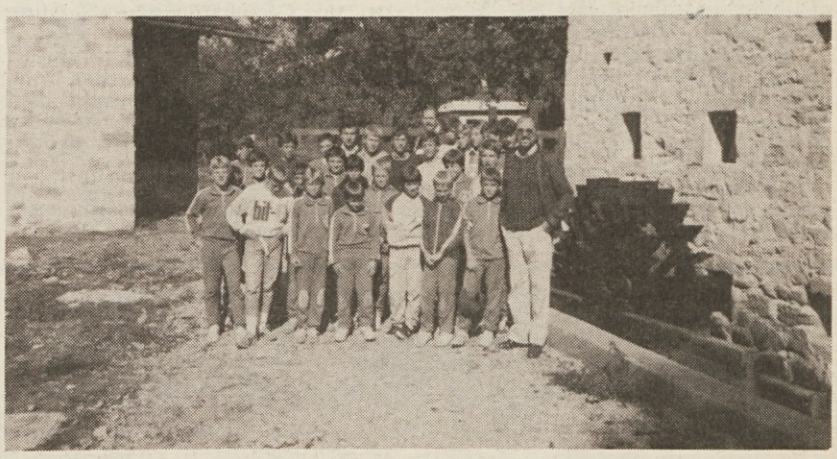

Brežani v Rašici pred Trubarjevo domačijo

obvestila

KK BOR

obvešča, da je sestanek odbora danes, 12. t. m., ob 20.30 na stadionu Prvi maj v Trstu.

SK DEVIN

obvešča vse člane in prijatelje smučanja, da bo v drugi polovici oktobra tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrežini. Smučarji bodo imeli na razpolago priznane učitelje. Za datum začetka tečaja in za razne informacije ter pojasnila se zainteresirani lahko obrnejo na odbornike ali vsak torek od 20.30 dalje na društveni sedež v Praprotu (tel. 200236).

KOŠARKARSKI KLUB BOR

obvešča svoje mladince in člane, da bo zbor v ponedeljek, 15. t. m., ob 19.00 na stadionu Prvi maj.

ŠD POLET

obvešča, da se bo 15. t. m. pričel tečaj kotalkanja za začetnike. Informacije in prijave na kotalkališču, Repentabrska ulica, vsak dan od 18. do 20. ure.

KK BOR — ODSEK ZA MINIBASKET

obvešča, da se bodo tečaji v minibasketu pričeli v ponedeljek, 22. t. m. Vsi zainteresirani se lahko direktno vpišejo na treningih. Začasni spored: igralci letnika 1977 in mlajši v ponedeljek in sredo od 14.30 do 16.00; letnika 1975 in 1976 v torek od 14.30 do 16.00 in v petek od 16.00 do 17.00.

Obnovili priljubljeno stezo Alta Via del Carso - Visoko kraško pot

Hvalevredna pobuda tržaških planinskih navdušencev

Tržaški izletniki, in ne samo tržaški, poznajo krasno stezo, zaznamovano s številko 3, ki poteka iz Jamelj do Bazovice, vzporedno z italijansko—jugoslovansko mejo. Vendar pa so tržaški planinski navdušenci stezo trasirali pred mnogo leti, tako da je marsikje zabrisana, marsikje pa jo je tudi zarasla bujna vegetacija.

Zato je Julijsko—karnijski odbor za steze pri Clubu Alpino Italiano poveril znanemu tržaškemu planincu in piscu planinskih vodičev Ettoru Tomasiju nalogo, da nanovo trasira to pot, ki je ena najbolj priljubljenih planinskih sprehajališč za prebivalce našega mesta. Slednji se je lotil dela s pomočjo mnogih navdušencev, predvsem pa članov in simpatizerjev tržaških društev Gruppo Sportivo S. Giusto, Gruppo Ciclistico Gentlemen in društva CAI XXX Ottobre ter premnogih domačinov - Slovencev, ki so mu z veseljem pomagali.

»Restavriranje« te popularne steze se je začelo že daljnega junija 1965, zaključilo pa se je julija letos. Odgovorni so trasirali progo tudi s pomočjo dragocenih nasvetov reprezentantov krajevnih rajonskih konzult, vidnejših ali starejših vaških predstavnikov, lastnikov zemljišč, po katerih se odvija pot in še drugih pristojih organizacij in posameznikov. Steza je dolga 49 kilometrov, odvija pa se, kot že rečeno, od Jamelj preko Grmade, Sv. Lenarta, Kostena, Volnika, Medvedjaka tja do Kokoši in se zaključi na Pesku.

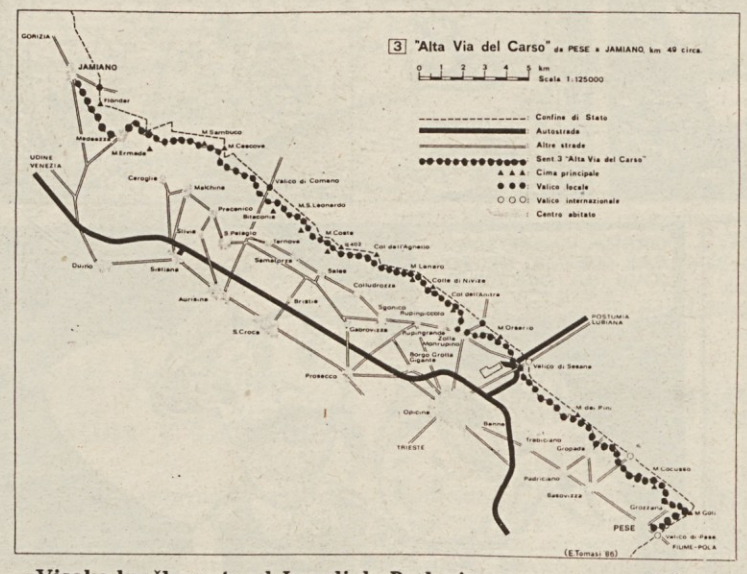

»Visoka kraška pot« od Jamelj do Peska je zaznamovana pikčasto

Alta Via del Carso - Visoka kraška pot je torej najbolj »popolna« steza na Tržaškem, Tomasi in sodelavci pa so jo opremili z dodatnimi kažipoti ter celo nasveti za avtobusne zveze. Tržaška pot štev. 3 je pravzaprav za tiste, ki jo hočejo prehoditi v zelo kratkem času (recimo v dveh ali treh dneh), naporna, saj je poleg dolžine mnogo vzponov in spustov. Slednja se namreč povzpne na vse tržaške »očake«, kot so lahko Kokoš, Volnik, Grmada, Sv. Lenart, Medvedjak in drugi griči.

V kratkem bo izšel vodič po markiranih stezah dežele, Guida dei Sentieri della regione, v tem pa bo na dolgo in široko opisana ta steza, ki bo opremljena tudi z nazornim zemljevidom. Zamisel ponovnega trasiranja te poti je vsekakor hvalevredna, povezava agilnega pobudnika slednje, Ettora Tomasija, s krajani - Slovenci, ki so mu pri tem radi pomagali, pa tudi, saj bo slednja, kratkoročno ali dolgoročno, gotovo stvarno prispevala k zbliževanju tu živečih večinskega in manjšinskega naroda. Vsak začetek pa je, razumljivo, težak.

DUŠAN JELINČIČ

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

13. septembra 1986

Podvig francoskih kompjuterskih gusarjev

Komu preti čarobna metla?

PARIZ — *Med seboj se poznajo le po vzdevkih. Nič več niso Michel, Jean, Lucien pač pa le Pytagore, Nestor Burma, Nico, The Poke man in podobno. Njihova mladostniška zabava in specializacija pa so »inkurzije« v kompjuterske sisteme velikih podjetij, univerz, organizacij, tako da se zanje že uveljavlja splošni vzdevek računalniški pirati ali gusarji.*

V Franciji se še ni polegla odmevnost podviga treh mladih študentov informatike, ki so z malim hišnim kompjuterjem Sinclair Zx81 "vlomili" v podatke megaračunalnika Cray I francoskega politehnika, ko je dnevnik Le Matin že spet priredil pravo elektronsko gusarsko noč.

Kot zahteva vsako zarotniško početje, je tudi uredništvo pariškega dnevnika organiziralo podvih mladih piratov v mračnih nočnih urah. V uredništvu je zbralo nekaj mladih entuziastov informatike in jim zaupalo nekaj minitelov, mlah mikroračunalnikov, ki jih imajo doma skoraj vsi Francozi in ki so povezani s telefonskim omrežjem. In gusarji so tako, ob presenečenju urednikov, nekaterih izvedencev informatike in drugih prič, suvereno "kolovratili" po informatskih mrežah stare in nove celine.

Pokukali so v podatke nekaterih britanskih vojaških kompjuterjev, pobrskali po elektronskih predalih nekaterih francoskih industrij in trgovskih podjetij, poškilili prek oceana v nekatere ameriške "data bank".

Po pričevanju očividcev so bili mladi gusarji odločni, obenem pa tudi zelo previdni, saj so skrbno pazili, da niso pokvarili nobenih programov, da se niso polastili informacij ali uničili podatkov. Brskanje po elektronskih arhivih jim je v zabavo in v izziv, saj je najbrž zelo navdušujoče obiti varnostne in zaščitne ukrepe, ki naj bi čuvali podatke pred vsiljivimi terminali radovednežev.

Izvedenci informatike, ki so prisostvovali gusarski noči, so bili vsekakor skeptični glede uspešnosti podviga. Izjavili so predvsem, da je največja nevarnost, da mladi radovedneži ustavijo računalnike ali pokvarijo programe. Dodali so tudi, da se pirati lahko vtihotapijo le v tiste informatske sisteme, ki so povezani s telefonskim omrežjem, medtem ko ne bi mogli prodreti v bolj sodobne siteme, ki so povezani s posebnimi linijami, neodvisnimi od telefonskega omrežja. Toda v prihodnje? Ali bodo tudi zasebne, bolje zaščitene mreže še dolgo zdržale naskok Poke menov?

Ob novici se vsekakor vsiljujejo nekatere ugotovitve. Prva je, da zlasti v bolj razvitih državah, kjer je informatika že bolj časa doma v šolah, rase prava kompjuterska generacija, generacija mladih, ki se dokaj suvereno kreta med biti in byti, med binarnim "izrazoslovjem", ki prerašča v neko elektronsko govorico. Težko je reči, kam bo to privedlo, nedvomno pa je, da bo elektronska revolucija globoko vplivala na običaje in tudi na kulturne modele.

Druga ugotovitev pa zadeva samo informatizacijo družbe. V razvitih državah razsaja že dalj časa prava kompjuterska mrzlica, računalniške mreže in sistemi so zrasli kot gobe po dežju, brez njih si v bistvu sodobnega življenja skorajda ne moremo več predstavljati. Vendar, če so ti sistemi, ki upravljajo ključna področja sodobnega življenja, tako ranljivi, kaj lahko povzroči vdor nekega manj previdnega gusarja? Ali ni človek, večkrat nespreten čarovniški vajenec, že spet obudil neko čudežno metlo, ki lahko pomete tudi z njim? (VT)

Koncertno dvorano v Koelnu zgradili globoko pod zemljo

BONN — Jeklena ogrodje, podobno ogromnemu lestencu, nosi strop nove koncertne dvorane, ki jo bodo v Koelnu svečano odprli v nedeljo z igranjem osme Mahlerove simfonije v e-molu. Strop je dejansko nosilni del navega trga, imenovanega po nedavno umrlem književniku Heinrichu Boellu, ki leži v neposredni bližini novih muzejev, s katerimi predstavlja sestavni del svojevrstne soseske, namenjene kulturnim potrebam.

V novi koncertni dvorani, grajeni v obliki anfiteatra, ki ima temelje 30 metrov pod gladino Renna, je 2.000 prostorov. Novi hram glasbe bo služil potrebam mesta Koeln in nemške televizije.

Eden izmed poglavitnih nalog dveh nemških projektantov, ki sta načrtovala objekt, arhitektov Petera Busmanana in Godfrida Haberera, je bila zvočna izolacija dvorane. "Pianissima" v 20.000 kub. metrih prostora, toliko namreč meri dvorana, ne motijo zvonovi stolnice, niti vlaki na železniški postaji, niti žvižgi parnikov in ropot njihovih dizlovih motorjev na Rennu, čeprav so ti viri ropota v neposredni bližini dvorane.

Tistega kar gledalci ne bodo videli, so zadnji dosežki elektronike, ki so nameščeni v pomožnih prostorih. Le-te so vgradili na zahtevo televizijske družbe, ki bo dvorano uporabljala za svoje koncerte in snemanja.

Aretacije Kataloncev

MADRID — Med neredi, ki so prejšnjo noč izbruhnili na proslavi "diade", narodnega praznika Kataloncev, v Barceloni, glavnem mestu tega naroda, je policija aretirala 40 oseb.

Neredi so izbruhnili pozno zvečer, ko so na prazniku, ki se ga je udeleževalo kakšnih 20.000 oseb, pripadniki skrajno nacionalistične organizacije "Gibanje za obrambo zemlje" zahtevali neodvisnost dežele od Španije in zažgali špansko državno zastavo.

Po nastopu policije so demonstranti proti palači prefeture začeli metati molotovke. Zažgali so več avtomobilov in ranili 13 policajev, med temi tudi njihovega inšpektorja.

Podobne nerede ob "diadi" so pod Francovo diktaturo zatrli v krvi.

V Bristolu hudi spopadi prebivalstva s policijo

LONDON — Britanska mesta spet pretresa nasilje. Včeraj se je na stotine policajev šest ur spopadalo z razjarjenimi mladimi emigranti v četrti San Paolo, ki je najbolj revni predel Bristola; v spopadih je bilo ranjenih 12 oseb.

Napetost je povzročila policija, ko je kot s trojanskim konjem vdrla v četrt in pregledala številna stanovanja, kjer so prodajali mamila, pijače in igrali na srečo. Stoštirideset policajev se je z 12 oklepnimi avtobusi pripeljalo v naselje in se ob dogovorjeni uri zapodilo v osumljene zgradbe.

Prebivalstvo je policijo napadlo z molotovkami in kamni. Razbilo je veliko izložb, ceste in pločniki pa so nastlani z razbitimi steklenicami in kamenjem. Po aretaciji 70 oseb je policija zastražila ključne položaje v mestnem središču. Bolj kot hišne preiskave je nerede podžgala prisotnost 600 policajev v mestnem središču.

Prav včeraj je canterburyjski nadškof opozoril na povezanost med neredi in brezposelnostjo prebivalcev revnih mestnih četrti, povezanost, ki je vlada ni nikoli priznavala.

V ponedeljek se bo pričel proces proti odgovornim za nerede v mestni četrti Brixton v Londonu, najrevnejši četrti v Veliki Britaniji, med katerimi so prerezali vrat nekemu policaju.

Intelektualci pokonci po zadnjih papeževih pridigah o zli duhovih

Prepustnica za Satana

RIM — Živimo v časih hudiča. Že nekaj časa v Italiji skoraj ne delajo drugega, kot govorijo o njem. Najprej se je lani na veliko govorilo o črnih mašah v Turinu, potem so se našli ljudje, ki so izganjali hudiča, sedaj pa se je že večkrat oglasil papež, ki je priklical v spomin zli duh. Italijani ne bi bili to, kar so, če že takoj naslednji dan ne bi hudiča upodobili z rožički in kozjo bradico in ga objavili na prvih revialnih straneh, kar je sprožilo proteste ljubiteljev živali. Še najbolj hladno so na te čenčarije gledali ravno čistokrvni Rimljani.

V Rimu, kjer se skrajnosti dotikajo, je hudič doma. Ljudske legende in tradicije so namreč polne zgodb o zli duhovih. Še danes spomenik vstajenju v bližini Ul. Nomentana imenujejo "hudičev stol", kot je na Aurelii "Dolina pekla" ostanek diaboličnega toponomastike, po kateri je bil Koloseum središče s hudičem povezane dejavnosti.

V srednjem veku so verovali, da je v starem gledališču podružnica pekla. Ta legenda je dolgo živela. Benvenuto Cellini je zapisal, da je med ruševinami prisostvoval spiritističnim sejam, med katerimi so klicali številne zle duhove. Leta 1751 so Rimljani kamnali dva španska romarja Gabriela Clautza in Simona Vasquesa, misleč, da sta vedeževalca; ponoči so ju namreč zalotili, ko sta tavala pod starimi oboki.

Hudiči se nam smejejo s stenskih slik in platen v številnih cerkvah. Nahajamo ga na Michelangelovi Vesoljski sodbi v Sikstinski kapeli in sliki svetega Mihaela, ki je stopil na vrat zli hudu; delo slikarja Guida Renija je na ogled v kapucinski cerkvi.

Luca Signorelli: Hudič in nesrečnica. S freske v katedrali v Orvietu

Legende govorijo tudi o povezavah papežev s hudiči. O nekem celo pripovedujejo, da se je z njimi srečal na smrtni postelji. Spet o drugem pa legenda pravi, da je imel svakinjo, ki se je s kočijo na hudičevo vprego vozila po rimskih cestah.

Na vso stvar gledajo čistokrvni Rimljani s primerno distanco. Belli je moral dobro razumeti njihovo mišljenje, ko je pisal "o ubogem kristjanskem demonu".

V zadnjih dve sto letih Cerkev ni več govorila o Satanu, kot da ga je zapodila iz svojega občestva. Besede ni črhnila niti po holokavstu, po Dachauu. Zadnje papeške pridige pa so kot propustnica za njegov vstop v to občestvo, izziv za ponovne razprave o njem. Izziv zlasti za italijanske intelektualce, ki že brusijo nože. Nekateri že pravijo, da papež vidi hudiče okoli sebe zato, ker prihaja z Vzhoda. Prihaja "iz mraza", kjer imajo za njegovo ideologijo hudiči mlade.

Svobodnjaški misleci so dobili dovolj tehten razlog, da iz ropotarnice povlečejo vse, kar se je doslej o tem vprašanju povedalo, in predstavijo v novejši izdaji.

Gozdarjeva Urška

Riše in piše: **IVICA MITROVIĆ**

8.

EDOARDO FURLANI s. p. a.
KMETIJSKI STROJI VSEH VRST

TRST — Ul. Milano 25 - Tel. 040/62200 - 65383/4
Ind. cona III. trasv. est — Tel. 040/820308

- zastopnik HILARY'S PAGANI
- zastopnik sodov »semprepieno« in ROTOKLOM s hidravličnim oljem in zračnim pritiskom

AGRARIA FURLANI s. n. c.

TRST — Ul. Milano 18 - Tel. 62229 - 62097

Vam nudi vso opremo za vinogradništvo:
sodi, kadi, stiskalnice in razne kemikalije

R.M.A. s.r.l.

TRST — Ul. Valdirivo 30
Tel. 040/69244

VELIKA IZBIRA
VSEH NADOMESTNIH DELOV
ZA VSE KMETIJSKE STROJE